

**VÄSTRA MÄLARDALENS
MYNDIGHETSFÖRBUND**

Verksamhetsplan 2024

Fastställd av förbundsdirektionen den 13 december 2023, § 134

2023-11-27

Innehåll

1	Västra Mälardalens Myndighetsförbund	5
1.1	Förbundets uppdrag	5
1.2	Organisation.....	5
1.3	Kännetecken	5
1.4	Förbundets verksamhetsmål.....	5
1.5	Syfte med verksamhetsplan	5
2	Verksamhet under 2023	6
2.1	Förbundsdirektionen.....	6
2.2	Ekonomi, god ekonomisk hushållning och intern kontroll.....	6
2.3	Förbundets kännetecken.....	7
2.4	Förbundskontoret övergripande	8
2.4.1	Personal, kompetensutveckling och arbetsmiljö	8
2.4.2	Digitalisering.....	10
2.4.3	Kontinuitetsarbete.....	11
2.4.4	Fysisk planering	12
2.5	Energi- och klimatrådgivning (EKR)	12
2.6	Bygglovenheten	12
2.7	Miljö- och hälsoskyddsenheten	13
3	Bilagor	14
Bilaga 1	Bygglovenhetens verksamhet och tillsynsplan 2024.....	14
Bilaga 2	Miljö- och hälsoskyddsenhetens tillsynsplan 2024-2027	14

1 Västra Mälardalens Myndighetsförbund

1.1 Förbundets uppdrag

Västra Mälardalens Myndighetsförbund (VMMF) är ett kommunalförbund som fullgör Arboga och Kungsörs kommuners uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt byggfrågor och övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av någon nämnd inom dessa områden. Förbundet ansvarar också för kommunernas klimat- och energirådgivning.

1.2 Organisation

Förbundet har en förbundsledning med fyra ordinarie ledamöter och fyra ersättare från Arboga respektive Kungsörs kommun som väljs av respektive kommunfullmäktige. Ledningen har också ett arbetsutskott. Till förbundet hör en tjänstemannaorganisation bestående av 17,5 årsarbetskrafter som leds av en förbundschef. Inom organisationen finns två enheter, bygglovenheten och miljö- och hälsoskyddsgruppen som leds av två enhetsordnare. En central administration stöttar enheterna samt förbundsledningen.

1.3 Kännetecken

Förbundet vill att verksamheten ska kännetecknas av:

- ✓ bra bemötande
- ✓ god service och tillgänglighet
- ✓ effektiv, korrekt, likställd, professionell och rättssäker handläggning
- ✓ att vi är kunniga inom vårt ansvarsområde
- ✓ information och rådgivning som alla kan förstå

1.4 Förbundets verksamhetsmål

Förbundsledningen beslutar årligen om mål för verksamheten. I denna verksamhetsplan redovisas förbundsledningens mål under respektive område de berör. Inom enheterna finns specifika enhetsmål som redovisas i respektive enhets tillsynsplan.

1.5 Syfte med verksamhetsplan

Syftet med att göra en verksamhetsplan är att uppsatta mål för verksamheten ska nås. Genom att säkerställa att verksamheten planeras på ett systematiskt sätt och att arbetet dokumenteras, gör att det skapas goda förutsättningar att målen nås.

2 Verksamhet under 2023

2.1 Förbundsdirektionen

Förbundsdirektionen har tio inplanerade sammanträden under 2024 och två dialogmöten med medlemskommunerna är inplanerade under året.

Kunskap om förbundets verksamhetsområde är en viktig kompetens för förbundsdirektionens förtroendevalda.

Följande aktiviteter utöver sammanträden planeras under 2024:

- Information från förbundets personal om olika lagstiftningsområden och aktuella frågor
- Information från Mitt Miljösamverkan
- Endagsstudieresa tillsammans med förbundets personal under juni
- Förbundsdirektionen ska delta i arbetet med mål, verksamhetsplan och intern kontrollplan
- Förtroendevalda kommer att beredas möjlighet att närvara vid tillsynsbesök och andra aktiviteter som förbundskontoret genomför
- Två dialogmöten med medlemskommunerna ska genomföras

2.2 Ekonomi, god ekonomisk hushållning och intern kontroll

Verksamheten finansieras dels genom kommunbidrag och genom avgifter som den sökande eller verksamhetsutövaren betalar. Förbundet följer Arboga kommuns ekonomiska process.

Förbundet är en egen juridisk person och har ansvar för samtliga ekonomiska aktiviteter som arbetsgivaravgifter, pensioner, moms, momsersättning, dagbokföring, inläsning av bankfiler med mera. För ekonomiarbetet nyttjas resurs inom koncernen.

Tertialrapport, delårsrapport per augusti och årsredovisning tas årligen fram. Ekonomirapporter med prognos tas regelbundet fram och redovisas för förbundsdirektionen.

Förbundsdirektionen har beslutat om ett mål för god ekonomisk hushållning. Finansieringen av förbundets verksamhet är en väsentlig faktor att följa och i vilken omfattning förbundets verksamhet finansieras med avgifter. Syftet med målet är ett sätt att mäta ambitionsnivån för vilken självfinansieringsgrad som ska uppnås.

<i>Förbundsdirektionsmål 8</i>

Förbundets självfinansieringsgrad

<u>Målvärde</u>

46 %

Rättssäker myndighetsutövning

Det är viktigt att förbundets myndighetsutövning sker på ett rättssäkert och det är viktigt att verksamhetens styrdokument är aktuella. Reglemente, förbundsordning och delegationsordning ska ses över en gång per år.

Det är också viktigt att handläggningen sker på ett rättssäkert sätt varför uppföljning av handlagda ärenden ska göras genom stickprovskontroller två gånger per år. De områden som granskas är diarieföring, handläggning, hur handläggningstider följer lagstiftning och uppsatta mål, upprättade handlingars kvalitet samt avgift. Granskningen omfattar 20 ärenden slumpmässigt valda inom miljö- och hälsoskydd och tio slumpmässigt valda inom bygglov.

Intern kontroll

Enligt förbundets reglemente ska en intern kontrollplan årligen fastställas. En utredning av verksamhetens kritiska processer tas fram av förbundskontoret och presenteras på förbundsdirektionen i november. Resultat från uppföljning av kontrollpunkterna redovisas till förbundsdirektionen två gånger per år. Förekommande avvikelser ska uppmärksammas och förslag till åtgärder ska beslutas av förbundsdirektionen.

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2024:

- Strategisk ekonomisk plan för 2025-2027
- Budget för 2025
- Tertialrapport, delårsrapport per 31 augusti och årsredovisning
- Upprättande av månatliga ekonomirapporter
- Verksamhetens styrdokument ska ses över en gång/år
- Rättssäker myndighetsutövning – stickprovskontroller två gånger/år
- Intern kontrollplan 2024 ska följas upp två gånger under året
- Intern kontrollplan för 2025

2.3 Förbundets kännetecken

Serviceundersökningar

För att följa upp hur förbundet lever upp till sina kännetecken (tillgänglighet, bemötande, handläggningstid, tydlighet i beslut) genomförs en serviceundersökning. Mätningen görs genom egen enkätundersökning som skickas ut via e-post efter att ett ärende har handlagts. Målgruppen är privatpersoner, organisationer och företag som fått tillsyn/kontroll eller ansökt/anmält något inom bygg-, eller miljö- och hälsoskyddsområdet.

Förbundsdirektionsmål 5

Nöjdhetsgrad förbundets enkät (nöjdhetsgrad max 5,0)
--

<u>Målvärde</u>

4,4

Andra servicemätningar som förbundet deltar i är medlemskommunernas företagsundersökningar Svenskt Näringsliv och SBA-NKI. Förbundet deltar också i återkommande träffar med kommunernas Näringslivskontor gällande företag- och etableringsfrågor.

Förbundet har ingen egen hemsida varför det är viktigt att informationen på Arboga kommuns respektive Kungsörs kommuns hemsida är uppdaterad och korrekt samt informativ och lätt att hitta. Enligt Intern kontrollplan för 2024 ska informationen ses över inom alla områden en gång per år. Detta för att ha en god service till allmänheten.

För handlingar som inkommer på papper har förbundet som rutin att skicka en ärendebekräftelse inom två dagar med information om att ärendet mottagits. De som använder förbundets e-tjänster eller skickar in handlingar till förbundets funktionsbrevlåda får automatiskt en återkoppling om att handlingar/ärendet har tagits emot.

Förbundet ska också verka för god service genom snabb handläggning av ärenden. Tidig granskning för att avgöra om inlämnade handlingar är kompletta, och att handläggning kan påbörjas, har betydelse för handläggningstiden. I de fall ett ärende behöver kompletteras ska anmälaren/sökanden snabbt få återkoppling om det.

Utifrån förbundets kännetecken ska skrivelser och beslut vara tydliga och förståeliga. Ett kontinuerligt utvecklingsarbete är att förtydliga med att skriva på ett lättförståeligt sätt.

Följande aktiviteter planeras under 2024:

- Genomföra en enkätundersökning i egen regi
- Delta i kommunernas undersökningar som genomförs av Svenskt Näringsliv och SBA-NKI
- Delta i kommunernas aktiviteter i näringslivsfrågor
- Hemsidorna ska ses över en gång per år
- En ärendebekräftelse ska skickas inom två dagar till de som skickar in pappershandlingar till förbundet
- Förbundets beslut ska förenklas och förtydligas
- Avsätta fyra dagar för utvecklingsarbete
- Processer, rutiner och instruktioner ska ses över en gång per år

2.4 Förbundskontoret övergripande

2.4.1 Personal, kompetensutveckling och arbetsmiljö

Kompetensutveckling

Förbundets personal är den viktigaste förutsättningen för att genomföra förbundets uppdrag. På förbundet jobbar 17,5 årsarbetskrafter (åa). Det är viktigt att personalen har möjlighet att hålla sig uppdaterad om vad som sker inom förbundets ansvarsområden varför kompetensutveckling är en

förutsättning för att förbundet ska kunna leverera tjänster med hög kvalitet. Alla medarbetare har en individuell kompetensutvecklingsplan och medel för utbildning och kurser finns avsatt i förbundets budget. Deltagande i olika nätverk och länsträffar är också inplanerat.

Mitt Miljösamverkan

Förbundet är sedan 2021 medlemmar i Mitt Miljösamverkan som är ett samverkansorgan kring tillsynsvägledning, tillsyn och viss prövning inom miljöbalksområdet och närliggande lagstiftningar. Det är en samverkan mellan kommuner och Länsstyrelser inom Dalarnas län, Uppsala län samt Västmanlands län. Syftet med deltagande i Mitt Miljösamverkan är att stärka och dela kompetensen, bättre resursutnyttjande, samsyn och mer likartade bedömningsgrunder samt projektinriktad tillsyn.

Under 2024 planerar förbundet att delta i projekt om avfallstransporter, yrkesmässiga hygieniska verksamheter, städning förskolor och skolor samt behovsutredning inom miljöbalkens område.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Det är viktigt att arbetstagarna upplever att arbetsplatsen har en sund miljö både ur fysisk som psykosocial synvinkel. Ett årshjul över det systematiska arbetsmiljöarbetet ska tas fram med olika aktiviteter som bland annat arbetsplatsträffar, medarbetarsamtal med individuell kompetensutvecklingsplan, skyddsron, brandövning, riskbedömningar med mera. Regelbundna medarbetarundersökningar (pulsmätningar) ska genomföras. Förbundskontoret ska årligen informera direktionen om det utförda arbetsmiljöarbetet. Den årliga rapporteringen ska innehålla utförlig information om inträffade tillbud, olyckor, hot och om vilka åtgärder som har vidtagits.

Friskvård

Förbundet har som ambition att underlätta för sin personal att utföra fysisk aktivitet genom friskvårdstimma eller friskvårdsbidrag. I dagsläget nyttjar samtlig personal friskvårdstimma. Förbundet har en utsedd hälsoinspiratör och avtal med företagshälsovård.

Sjukfrånvaro

Förbundsdirektionen har en kontrollpunkt i Intern kontrollplan 2024 där den totala sjukfrånvaron och korttidsfrånvaron ska följas och redovisas.

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2024:

- Årshjul systematiskt arbetsmiljöarbete
- Standardiserat förbättringsarbete där personalen har möjlighet att inkomma med idéer och förslag
- Kontorsdagar med inriktning friskvård och verksamhetsutveckling
- Stödja hälsoinspiratören i dennes arbete

2.4.2 Digitalisering

Ärendehantering miljö- och bygg (Ecos och ByggR)

Som stöd för sin ärendehantering har förbundet flera olika digitala verksamhetssystem. Miljö- och hälsoskyddsärenden och bygglovsärenden hanteras digitalt med integrerade e-tjänster. Inom bygglovshanteringen används robot och visuell handläggning. Det arbetet kommer att fortsätta utvecklas vilket leder till bättre delaktighet, transparens och ökad rättssäkerhet samt en effektiv bygglovsverksamhet.

Det som återstår för att ärendehanteringsprocessen ska bli helt digital är införande av direktarkivering och e-arkiv. Detta planeras att utredas och införas under 2024.

E-tjänster

Förbundet har infört 25 e-tjänster och planerar att utöka med fler vartefter leverantören utvecklar fler.

Förbundsdirektionen har beslutat om ett mål gällande nyttjandegraden av e-tjänst för lov- och anmälningsärenden (bygglov) och för e-tjänster (miljö- och hälsoskydd). Marknadsföring genom olika insatser är viktig för att få så många som möjligt att använda e-tjänsterna. Syftet med målet är att följa upp i vilken grad de digitala tjänsterna används och kunna vidta åtgärder vid behov. Inför 2024 planeras riktade insatser till exempelvis entreprenörer inom enskilda avlopp.

Ärendehantering övrigt (W3D3)

För övriga ärendehanteringssystem för övergripande ärenden har förbundet för avsikt att följa den utveckling som kommunerna har gjort.

Förbundsdirektionsmål 6

Nyttjandegrad av e-tjänst för lov- och anmälningsärenden (bygglov)

Målvärde

70%

Förbundsdirektionsmål 7

Nyttjandegrad av e-tjänst för miljö- och hälsoskyddsärenden (inklusive livsmedel)

Målvärde

40%

GDPR (dataskyddsförordningen)

Alla verksamheter som hanterar personuppgifter måste följa dataskyddsförordningen (GDPR). Det innebär att de grundläggande principerna behöver följas, se till att behandlingen har en rättslig grund och informera de registrerade om hur deras personuppgifter hanteras. Förbundets behandlingar av personuppgifter ska finnas upptagna i

registerförteckning i verksamhetssystemet Draftit. Ett arbete som har påbörjats men som behöver fortsätta utvecklas under 2024.

Informationssäkerhet

Förbundet kommer under 2024 påbörja arbetet med att ta fram en informationssäkerhetspolicy i syfte att förbundets mål och principer kring informationssäkerhet dokumenteras samt hur ansvaret i dessa frågor är fördelade. Kontroll av att obehöriga har tillgång till verksamhetssystem ska följas upp i Intern kontrollplanen 2024.

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2024:

- Utveckla den digitala processen för miljö- och byggärenden genom införande av direktarkivering och e-arkiv
- Fortsatt utveckling av bygglovsprocessen med robot och visuell styrning
- Införa fler e-tjänster inom miljö- och hälsoskydd
- Marknadsföra e-tjänster i olika forum och på olika sätt direkt till berörda verksamheter
- Utveckla den digitala processen för övergripande ärenden i W3D3
- Förbundets behandlingar av personuppgifter ska finnas upptagna i registerförteckning i verksamhetssystemet Draftit
- Informationssäkerhetspolicy samt anvisningar för medarbetare ska tas fram

2.4.3 Kontinuitetsarbete

Medlemskommunernas risk- och sårbarhetsanalys omfattar även förbundets verksamhet. Dock ligger ansvaret för kontinuitetshanteringen på förbundet. Kontinuitetshandling innebär att samhällsviktiga funktioner ska planera för att upprätthålla sin verksamhet på en tolerabel nivå, oavsett vilken störning den utsätts för. Kontinuitetshandling är ett systematiskt återkommande arbete.

Förbundet har påbörjat kontinuitetsarbetet med en kartläggning av verksamheten genom att identifiera kritiska beroenden och en riskbedömning av dem. Kartläggningen omfattar kritiska aktiviteter, interna resurser, externa resurser och verksamhetsnära system. Nästa steg i arbetet är att ta fram en kontinuitetsplan där åtgärder för identifierade kritiska beroenden beskrivs med åtgärdsförslag, ansvarig, hur det ska följas upp och när det ska vara klart. Arbetet med planen kommer att påbörjas under 2024.

Följande aktiviteter planeras att genomföras under 2024:

- Kontinuitetsplan ska tas fram

2.4.4 Fysisk planering

Förbundet är delaktig i kommunernas arbete med fysisk planering vid framtagandet av översiktsplaner och detaljplaner. Förbundets sakkunskaper efterfrågas främst inom områdena bygglov, buller, förorenade områden, hälsoskydd och naturvård och bidrar till att plan- och bygglagen samt miljöbalkens mål med att skapa en långsiktig och hållbar livsmiljö uppnås.

2.5 Energi- och klimatrådgivning (EKR)

Förbundet ansvarar för energi- och klimatrådgivningen i Arboga och Kungsör. Rådgivningen finansieras genom statligt bidrag och nuvarande programperiod upphör 2023. Syftet med kommunal energi- och klimatrådgivning är att rådgivningen ska vara en kostnadsfri och kommersiellt oberoende tjänst som riktar sig till hushåll, företag, bostadsrättsföreningar och organisationer. Rådgivning kan ske via telefon, e-post eller personligt besök.

Köping, Arboga, Kungsör och Fagersta kommuner samverkar kring energi- och klimatrådgivningen. Rådgivningen sköts av Energikontoret i Eskilstuna motsvarande 0,6 åa (årsarbetskrafter) för de fyra kommunerna. Hur bidrag för kommande programperiod ser ut, efter 2023, är idag oklart.

2.6 Bygglovenheten

Bygglovenhetens verksamhet 2024

Bygglovenheten ansvarar för förbundets handläggning och tillsyn enligt plan- och bygglagen, förutom de delar som avser planläggning som respektive medlemskommun har ansvar för. De aktiviteter som bygglovenheten planerar att genomföra under 2024 redovisas i bilaga 1, Bygglovenhetens verksamhet 2024.

Förbundsledningens har beslutat om tre mål som bygglovenheten ansvarar för.

Förbundsledningsmål 3

Underkända besiktningar av hissar eller vissa andra motordrivna anordningar ska följas upp med skrivelse till fastighetsägaren och tillsyn på plats ska göras inom tre veckor.

Målvärde

100 %

Förbundsledningsmål 4

Av äldre lov/anmälningsärenden ska 25 % årligen avslutas. Målet gäller lovärenden 2018 och tidigare samt anmälningsärenden 2021 och tidigare.

Målvärde 2024

25 %

2.7 Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten ansvarar för förbundets prövning och tillsyn/kontroll enligt miljöbalken, offentlig livsmedelskontroll, lag om tobak och liknande produkter, handel med vissa receptfria läkemedel, alkohollagen gällande folköl, strålskyddslagen och lag om sprängämnesprekursorer.

Enligt miljötillsynsförordningen ska den operativa tillsynsmyndigheten för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på en behovsutredning samt ha ett register över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Planen ska vara på minst tre år och ses över årligen.

Tillsynsplanen med tillhörande behovsutredning redovisas i bilaga 2 där register över verksamheter med återkommande tillsyn redovisas samt vilka aktiviteter i den nationella tillsynsstrategin som planeras att genomföras.

Förbundet ansvarar för kontrollen av offentlig livsmedelskontroll och enligt EU-lagstiftning om offentlig kontroll av livsmedel och foder ska tillsynsmyndigheten ta fram en kontrollplan för verksamheten. Miljö- och hälsoskyddsmyndighetens kontrollplan för 2024 kommer att redovisas i början av 2024 då arbetet just nu pågår med ny riskklassning inför 2024.

Förbundsledningen har beslutat om två mål som miljö- och hälsoskyddsmyndigheten ansvarar för.

Förbundsledningsmål 1

Fastställd tillsynsplan har uppfyllts

Målvärde

100 %

Förbundsledningsmål 2

Enskilda avlopp ska vara åtgärdade senast 2025 (gula, gula med förbud eller gula med vite)

Målvärde 2025

95 %

3 Bilagor

Bilaga 1 Bygglovenhetens verksamhet och tillsynsplan 2024

Bilaga 2 Miljö- och hälsoskyddsenshetens tillsynsplan 2024-2027

VÄSTRA MÄLARDALENS
MYNDIGHETSFÖRBUND

Bygglovenhetens verksamhet och tillsynsplan 2024

Bilaga 1 till verksamhetsplan 2024

2023-11-30

Innehåll

1	Bygglovenhetens uppdrag	5
1.1	Förbundsdirektionens mål 2024	5
2	Lovhantering	6
2.1	Bygglov, marklov, rivningslov, förhandsbesked	6
2.2	Teknisk kontroll och slutbesked	6
2.3	Digitalisering och e-tjänster	6
2.4	Aktiviteter och enhetsmål	7
3	Tillsynsplan för bygglovenheten	8
3.1	Tillsynsplanens syfte	8
3.2	Direktionens tillsynsansvar	8
3.3	Direktionens tillsynsområden	9
3.3.1	Förfallna byggnader	9
3.3.2	Hissar och vissa andra motordrivna anordningar	9
3.3.3	Obligatorisk ventilationskontroll (OVK)	10
3.3.4	Olovligt byggande och anordnande eller olovliga ändringar	10
3.3.5	Skötsel av tomt (ovårdade tomter och trafikfarlig växtlighet)	10
3.3.6	Takskyddsanordningar	11
3.3.7	Tillgänglighet - exempelvis enkelt avhjälpna hinder	11
3.3.8	Utomhuslekplatser	12
3.4	Tillsynsarbetet i praktiken	12
3.5	Prioritering	13
3.6	Kvalitetssäkring och statistik	13
3.7	Tillgängliga resurser	14
3.8	Aktiviteter och enhetsmål	14

1 Bygglovenhetens uppdrag

Bygglovenheten ansvarar för förbundets handläggning och tillsyn enligt plan- och bygglagen, förutom de delar som avser planläggning som respektive medlemskommun har ansvar för.

Enhetens huvudsakliga uppgifter är att behandla ansökningar om förhandsbesked, bygglov, anmälningar, leda tekniska samråd, utöva tillsyn inom byggområdet.

En viktig del i arbetet är att ge information och rådgivning till medborgarna. Det gäller allt från rådande lagstiftning, byggtekniska frågor till utformning och gestaltning. Bygglovenheten tillhandahåller även handlingar och ritningar från bygglovarkivet, vilket ofta efterfrågas från medborgare och företagare i samband med ansökningar och fastighetsförsäljningar.

1.1 Förbundsledningens mål 2024

Förbundsledningen har beslutat om två mål som bygglovenheten ansvarar för. Syftet med målen är att mäta ambitionsnivån vid behandling av tillsynsärenden med högsta prioritet enligt tillsynsplanen samt avsluta äldre lovärenden.

Förbundsledningsmål 3

Underkända besiktningar av hissar eller vissa andra motordrivna anordningar ska följas upp med skrivelse till fastighetsägaren och tillsyn på plats ska göras inom tre veckor.

Målvärde

100 %

Förbundsledningsmål 4

Av äldre lov/anmälningssärenden ska 25 % årligen avslutas. Målet gäller lovärenden 2018 och tidigare samt anmälningssärenden 2021 och tidigare.

Målvärde 2024

25 %

2 Lovhantering

2.1 Bygglov, marklov, rivningslov, förhandsbesked

Bygglovenheten ansvarar för handläggning och beslut om bygglov, marklov, rivningslov och förhandsbesked. Ärendeingången för 2024 är svårbedömd i dagsläget men förväntas hamna på jämförlig nivå med 2023.

Bygglov krävs för att bygga nytt, bygga till eller göra vissa ändringar. I bygglovet prövas bland annat var byggnaden eller anläggning ska placeras och hur den utformas.

Förhandsbesked är en lokaliseringsprövning och ett första steg till bygglov. Genom förhandsbesked kan förbundet meddela om en byggnad kan godkännas på platsen utan att göra en fullständig bygglovsprövning.

Vid handläggning av ansökningar bedöms om de handlingar som inkommer är kompletta, tydliga och fackmässigt utförda. En snabb återkoppling till sökande med föreläggande om eventuella kompletteringar är en förutsättning för att klara lagstadgade handläggningstider och ge en bra service till sökande.

2.2 Teknisk kontroll och slutbesked

Efter att bygglov beviljats kallas den sökande till ett tekniskt samråd. I det tekniska samrådet görs en bedömning av kontrollbehovet samt behovet av samråd för att utöva tillsyn över byggprojektet. Innan byggstart får ske måste beslut fattas om ett startbesked och under byggskedet utförs minst ett platsbesök som protokollförs. När så byggnadsarbetet är avslutat genomförs ett slutsamråd på byggplatsen innan slutbesked utfärdas och bygganden får tas i bruk. Processen från att ett bygglovsbeslut vunnit laga kraft fram till avslutat ärende är som längst fem år.

2.3 Digitalisering och e-tjänster

Som stöd för sin ärendehantering har bygglovenheten idag två sammankopplade verksamhetssystem. ByggR som är en klient samt Nova webb som är webbaserad. På sikt kommer systemet endast vara webbaserat, men då det ännu är under utveckling kan endast vissa funktioner användas idag. Bygglovenheten kommer fortlöpande sätta nya rutiner och skapa nya mallar etc, för att till slut kunna övergå helt till Nova webb. Någon deadline för detta är ännu inte satt från utvecklaren men övergången behöver ske stegvis och utvecklingen behöver följas.

Ett digitaliseringsprojekt för digital ärendehantering påbörjades 2021. Projektet har under 2022, med fortsättning under 2023 gått som förväntat med införande av e-tjänster, visuell styrning av processer samt att delar av ärendeprocessen har automatiserats. Då dessa delar hela tiden utvecklas och förbättras behöver enheten fortsätta arbetet med utvecklingen under

2024 för att på så vis öka effektiviteten i ärendehantering och servicen för våra medborgare.

För att ärendehanteringsprocessen ska bli helt digital behöver direktarkivering och e-arkiv införas. Detta planeras att utredas och införas under 2024.

För att undvika att bygglovsärenden inte avslutas inom fem år samt att anmälningsärenden inte avslutas inom två år ska bygglovenheten arbeta fram ett sätt att automatisera utskick av påminnelser till sökande innan denna tid har gått. Detta för att förebygga arbete med att avsluta gamla ärenden i efterhand.

Enheten medverkar i medlemskommunernas digitalisering av detaljplaner. Syftet med att medverka i arbetet är att säkerställa att detaljplaner blir ändamålsenliga för kommande bygglovhantering.

2.4 Aktiviteter och enhetsmål

- Fortsatt utveckling av den digitala bygglovsprocessen
- Ta fram rutiner och instruktioner utifrån digitaliseringsprocessen
- Ta fram nya och revidera befintliga mallar
- Utveckla och förtydliga hemsidan
- Automatisera påminnelser för att kunna avsluta ärenden inom rätt tid

Utöver direktionens mål har enheten tagit fram tre enhetsmål inom lovhantering som redovisas nedan.

Handläggningstid

Bygglovenhetens inkomna lov- och anmälningsärenden förgranskas inom två veckor

Målvärde

95 %

Samsyn

Genomföra minst tre gemensamma arbetsplatsbesök för att nå likartad bedömning oberoende av handläggare i likartade ärenden

Målvärde

100 %

Kompetensutveckling

Genomföra minst två internutbildningar med avseende på Plan- och bygglagen och Boverkets byggregler

Målvärde

100 %

3 Tillsynsplan för bygglovenheten

Tillsynsplanen redogör för de olika områden förbundsdirektionen har ansvar över och hur tillsynsarbetet är tänkt att utövas i praktiken. Tillsynsplanen anger hur tillsynen ska prioriteras och hur tillgängliga resurser ska fördelas. Den tydliggör vilka åtgärder som planeras under de kommande åren för att utveckla direktionens tillsynsarbete och öka allmänhetens kunskap om frågor som rör direktionens ansvarsområden.

3.1 Tillsynsplanens syfte

Tillsynsplanen är ett dokument som direktionen har valt att ta fram för att säkerställa en hög kvalitet i direktionens tillsynsarbete. Tillsynsplanen ska agera som ett strategiskt styrdokument som bland annat anger vilka områden direktionen har tillsyn över, hur tillsynen ska prioriteras och hur de tillgängliga resurserna ska fördelas. Tillsynsplanen ska även ange hur kvalitetssäkring av tillsynsarbetet ska gå till. Det ska även framgå vilka åtgärder som planeras under de kommande åren för att utveckla direktionens tillsynsarbete och öka allmänhetens kunskap om frågor som rör direktionens ansvarsområden. Tillsynsplanen ska vara ett levande dokument som årligen utvärderas och uppdateras. Det görs i samband med att verksamhetsplanen för förbundets verksamhet fastställs.

Det viktigaste målet med tillsyn är inte att fatta ett visst antal beslut eller att ge sanktion åt fler byggherrar eller fastighetsägare i kommunen, utan att det blir rätt, dvs. att rättelse sker. Det är viktigt att komma ihåg de syften som finns med att upprätthålla de angivna tillsynsområdena, genom god tillsyn uppnår vi till exempel bättre inomhusklimat, tillgängliga publika lokaler och mycket mer. Det är även viktigt att belysa rättssäkerheten i att utöva tillsyn, så att alla behandlas lika och för att visa att det gynnar sig att göra rätt och följa de regler som finns.

Direktionen kommer i första hand arbeta för att rättelse sker i de fall något olovligt utförts och att kontroller utförs inom de intervall de ska osv. Ett beslut om föreläggande förenat med vite är således direktionens sista utväg och det som måste tas till när "frivillig" rättelse inte sker – detta innebär i praktiken att fastighetsägaren/byggherren informeras om överträdelsen och får en viss tid att vidta rättelse innan ett föreläggande förenat med vite beslutas.

3.2 Direktionens tillsynsansvar

Direktionen har tillsynen över att plan- och bygglagen och de förordningar, föreskrifter, domar och andra beslut som meddelats med stöd av lagen följs. Så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse ska direktionen pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om påföljd.

För att direktionen ska kunna hantera en förseelse behöver direktionen på något sätt få kännedom om den, detta sker vanligtvis genom att medborgare tar kontakt med kommunen och lämnar information eller klagomål. Det finns inte något lagkrav på att direktionen själva ska bedriva ett aktivt, uppsökande tillsynsarbete eller till exempel bedriva informationskampanjer; detta kan dock ske på direktionens eget initiativ.

3.3 Direktionens tillsynsområden

Nedan följer en beskrivning av respektive område som direktionen har tillsynsansvar över uppdelat på lagstiftning. Plan- och bygglagen samt följdförordningar m.m.

3.3.1 Förfallna byggnader

Byggnader ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och tekniska egenskapskrav i huvudsak bevaras. Om byggnaden är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får den inte förvanskas. Sköter byggnadens ägare inte detta har direktionen möjlighet att besluta om åtgärdsföreläggande. Ett sådant beslut får förenas med vite. Om föreläggandet inte följs har direktionen möjlighet att besluta att åtgärden ska utföras av direktionen på fastighetsägarens bekostnad.

Om byggnaden är förfallen eller skadad i väsentlig omfattning och inte sätts i stånd inom skälig tid får direktionen besluta att byggnaden ska rivras. Ett sådant föreläggande får förenas med vite. Om föreläggandet inte följs har direktionen möjlighet att besluta att åtgärden ska utföras på fastighetsägarens bekostnad.

Har byggnaden brister som kan äventyra säkerheten för dem som uppehåller sig i eller i närheten av byggnaden får direktionen förbjuda användningen av hela eller delar av byggnaden. Ett sådant beslut får förenas med vite.

3.3.2 Hissar och vissa andra motordrivna anordningar

Den som äger eller ansvarar för en hiss eller annan motordriven anordning (bland annat rulltrappor, småliftar och motordrivna portar) ska se till att anordningen kontrolleras innan anordningen tas i bruk och därefter med jämna intervall. Kontrollen utförs av en sakkunnig besiktningsman. Om anordningen vid kontroll inte uppfyller kraven på skydd för säkerhet och hälsa får den inte användas. Likaså får anordningen inte användas om den inte kontrolleras inom föreskriven tid. Inträffar ett olyckstillbud får anordningen inte användas innan nödvändiga skyddsåtgärder vidtagits. Direktionen har tillsyn över att kraven uppfylls vad gäller alla motordrivna anordningar utom de som installeras i byggnadsverk som omfattas av arbetsmiljölagen.

Används en anordning innan bristerna är åtgärdade och ett godkänt protokoll upprättats ska direktionen pröva frågan om byggsanktionsavgift. Anordningar som belagts med användandeförbud ska åtgärdas så att tillgänglighet till och i byggnader uppnås. Åtgärdas inte anordningen har direktionen möjlighet att förelägga anordningens ägare att åtgärda bristerna. Ett sådant beslut får förenas med vite.

3.3.3 Obligatorisk ventilationskontroll (OVK)

En byggnads ägare ska se till att funktionen hos ventilationssystem i byggnaden kontrolleras innan systemen tas i bruk och därefter med jämna intervall (en- och tvåbostadshus omfattas inte av kravet på återkommande besiktning). Kontrollen utförs av en sakkunnig besiktningsman. Vid den återkommande besiktningen ska det kontrolleras att funktionen och egenskaperna hos ventilationssystemen överensstämmer med de föreskrifter som gällde när systemen togs i bruk.

Om besiktning inte utförs inom föreskriven tid har direktionen möjlighet att förelägga byggnadens ägare att utföra besiktning. Om ventilationssystem inte uppfyller de krav som ställs ska byggnadens ägare snarast möjligt vidta de åtgärder som behövs för att kraven ska vara uppfyllda. Åtgärdas inte brister har direktionen möjlighet att förelägga byggnadens ägare att åtgärda påtalade brister. Ett sådant beslut får förenas med vite.

3.3.4 Olovligt byggande och anordnande eller olovliga ändringar

Vidtas en lov- eller anmälningspliktig åtgärd utan att start- eller slutbesked har meddelats ska direktionen pröva frågan om byggsanktionsavgift. Bedöms åtgärden kunna få lov i efterhand kan ett lovföreläggande beslutas där ägaren ges möjlighet att inom en viss tid ansöka om lov för åtgärden. Om lovförelägandet inte följs kan direktionen besluta att på ägarens bekostnad upprätta de ritningar som behövs för att kunna pröva frågan om lov. Kan lov, start- eller slutbesked inte lämnas för åtgärden i efterhand har direktionen möjlighet att besluta om rättelseföreläggande där det beslutas att åtgärden ska rivas, tas bort eller återställas.

Direktionen har även möjlighet att besluta om rättelseföreläggande för en åtgärd som inte kräver lov eller anmälan men som strider mot detaljplan. Beslut om rättelseföreläggande får förenas med vite.

3.3.5 Skötsel av tomt (ovårdade tomter och trafikfarlig växtlighet)

Tomter ska hållas i vårdat skick och skötas så att risken för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivningen och för trafiken inte uppkommer. Det innebär att fastighetens ägare måste sköta sin tomt så att den hålls vårdat och det inte samlas avfall, skräp, bråte, byggmaterial, eller annat som kan utgöra en betydande olägenhet för

omgivningen. Det innebär även att häckar och annan växtlighet ska skötas så att trafiksäkerheten inte äventyras.

Det som gäller i fråga om vård och skötsel på tomter gäller i skälig utsträckning även på allmänna platser och på områden för anläggningar. Om fastighetens ägare inte håller tomten i vårdat skick har direktionen möjlighet att besluta om åtgärdsföreläggande. Ett sådant beslut får förenas med vite. Om föreläggandet inte följs har direktionen möjlighet att besluta att åtgärden ska utföras på fastighetsägarens bekostnad.

3.3.6 Takskyddsanordningar

En byggnad ska vid tidpunkten för uppförande uppfylla de krav som då ställdes vad gäller säkerhet, så att dess användning eller drift inte innebär en oacceptabel risk för halkning, fall eller andra olyckor. För att arbeten på tak, till exempel sotning, ska kunna utföras krävs därför att byggnaden är utrustad med tillräckliga taktillträdes- och skyddsanordningar samt att dessa hålls i sådant skick att de alltid fyller sitt ändamål.

För byggnader som uppförts före den 1 juli 1960 gäller retroaktiva krav som innebär att dessa byggnader ska uppfylla de krav som ställdes vid denna tidpunkt vad gäller uppstignings- och skyddsanordningar på tak. Kontroll att byggnader är utrustade med de taktillträdes- och skyddsanordningar som krävs utförs av sakkunnig besiktningsman. Om byggnadens ägare inte underhåller befintliga anordningar eller om byggnaden uppförts utan de anordningar som krävs har direktionen möjlighet att besluta om åtgärds- och rättelseföreläggande. Ett sådant beslut får förenas med vite.

3.3.7 Tillgänglighet – exempelvis enkelt avhjälpna hinder

Hinder mot tillgänglighet dit allmänheten har tillträde ska alltid avhjälpas om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpas. Lokaler dit allmänheten har tillträde är exempelvis receptioner, bibliotek, restauranger och affärslokaler. Bostäder räknas inte som sådana lokaler som omfattas av kraven. Utöver lokaler i byggnader ska enkelt avhjälpna hinder åtgärdas även för allmänna platser som i detaljplan pekats ut som ett område avsett för gemensamt behov. Det kan exempelvis vara väg, park eller torg. De hinder som ska åtgärdas är främst fysiska hinder, till exempel nivåskillnader, tunga dörrar, bristande skyltning och bristande belysning; hinder av mer tillfällig karaktär, exempelvis snö, anses inte vara ett enkelt avhjälpna hinder.

Hindren ska avhjälpas oavsett när de uppkommit, och om en byggnads- eller fastighetsägare eller en nyttjanderättshavare inte följer detta har direktionen möjlighet att besluta om ett åtgärdsföreläggande. Ett sådant beslut får förenas med vite.

Vid nybyggnation ska dagens krav vad gäller tillgänglighet uppfyllas för hela byggnaden. Vid ombyggnation ska dagens krav uppfyllas för hela byggnaden eller, om detta inte är rimligt, den betydande och avgränsbara del av byggnaden som påtagligt förnyas genom ombyggnaden. Vid annan ändring av en byggnad än ombyggnad ska kraven uppfyllas i fråga om ändringen. Detta gäller för alla typer av byggnader och användningssätt. Om byggnadens eller fastighetens ägare inte följer detta har direktionen möjlighet att besluta om ett rättelseföreläggande. Ett sådant beslut får förenas med vite.

3.3.8 Utomhuslekplatser

Utomhuslekplatser och fasta anordningar på lekplatser ska underhållas så att risken för olycksfall begränsas. Med lekplats avses ett markområde som särskilt är planerat för lek; så kallade utegym och lekplatser inomhus omfattas inte av direktionens tillsyn. Lekplatser ska utformas så att de är tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Om fastighetens ägare inte tillser detta har direktionen möjlighet att besluta om åtgärdsföreläggande eller rättelseföreläggande. Ett sådant beslut får förenas med vite.

3.4 Tillsynsarbetet i praktiken

Direktionens tillsynsarbete är skattefinansierad verksamhet. Direktionens tillsyn hanteras i enskilda ärenden som upprättas om direktionen mottar information eller klagomål från en anonym eller namngiven medborgare, eller om direktionen själva anser att det framkommit skäl att bedriva tillsyn i ett enskilt fall. Det finns inte något lagkrav på att direktionen själva ska bedriva ett aktivt, uppsökande tillsynsarbete eller till exempel bedriva informationskampanjer; detta kan dock ske på direktionens eget initiativ.

Det finns inga fastslagna handläggningstider för tillsynsärenden, men av förvaltningslagen framgår att ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. En medborgare som lämnat in ett klagomål och valt att inte vara anonym har alltid rätt till att få sitt ärende avgjort med ett beslut och få information om hur man överklagar beslutet om det gått dem emot.

Om det i ett ärende framkommer skäl för direktionen att ingripa innebär direktionens tillsyn främst att via förelägganden eller förbud försöka förmå motpart att själv vidta nödvändiga åtgärder (riva byggnader, städa tomter osv). Endast i undantagsfall ingriper direktionen själva och genomför åtgärder på motpartens bekostnad eller vänder sig till kronofogden.

3.5 Prioritering

När ett nytt ärende upprättas ska det tilldelas en handläggare, och handläggning ska sedan påbörjas, oavsett vilket tillsynsområde ärendet faller inom. Finns det risk för människors liv och hälsa ska dock ärendet prioriteras och hanteras omedelbart enligt prioritering nedan.

Prioritering 1

När åtgärden medför en eller flera av följande punkter:

- 1) Uppenbar risk för liv, hälsa eller egendom
- 2) Bristande underhåll med uppenbar risk för hälsa och säkerhet
- 3) Omgivningen, grannar eller allmänheten upplever stora olägenheter

Ärenden med prioritering 1 handläggs direkt när direktionen får kännedom om åtgärden.

Prioritering 2

När åtgärden medför en eller flera av följande punkter:

- 1) Möjlig fara för liv, hälsa eller egendom
- 2) Bristande underhåll i större omfattning
- 3) Omgivningen, grannar eller allmänheten upplever olägenheter

Ärenden med prioritering 2 handläggs skyndsamt.

Prioritering 3

När åtgärden medför en eller flera av följande punkter:

- 1) Ingen fara för liv, hälsa eller egendom
- 2) Bristande underhåll i mindre omfattning
- 3) Omgivningen, grannar eller allmänheten upplever vissa/inga olägenheter

Ärenden med prioritering 3 handläggs i kronologisk ordning som de inkommit.

3.6 Kvalitetssäkring och statistik

Arbete med att ta fram statistik och förnya rutiner och arbetsmallar för tillsynsarbetet görs kontinuerligt. I det arbetet ingår även en språklig översyn för att förenkla och förbättra språket i kommunikationen med medborgare, kollegor och förtroendevalda.

Återkommande möten hålls för att sprida kunskap mellan medarbetare. Beslut och tjänsteskrivelser granskas alltid av en kollega innan besluten

fattas för att säkra kvalitén och rättssäkerheten. När det bedöms nödvändigt sker avstämningar med andra förvaltningar och myndigheter. Kunskapsutbyten och samverkan sker även med andra kommuner. Statistik för att visa antal inkomna tillsynsärenden tas löpande fram för att kunna följa arbetet utifrån tillsynsplanen.

Genom ovanstående åtgärder underlättas och förenklas handläggningen så att tillsynen kan ske så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

3.7 Tillgängliga resurser

I dagsläget har förbundsdirektionen inte anslagit specifika resurser för tillsynshandläggare, utan handläggningen av tillsynsärenden handläggs parallellt med övriga (avgiftsfinansierade) bygglovsärenden. Tillsynsarbetet ska vara skattefinansierad och inte bekostas av bygglovsavgifter och andra avgifter. De tillsynsärenden som handläggs i dagsläget är till största del initierade av en anmälan utifrån. Egeninitierade tillsynsinsatser förekommer, men är få då resurserna saknas.

3.8 Aktiviteter och enhetsmål

- De tillsynsärenden som upprättas ska tilldelas en handläggare och handläggning ska påbörjas inom tre veckor, med undantag för ärenden med prioritering 1 som handläggs direkt när direktionen får kännedom om åtgärden.
- Aktivt arbeta för att handlägga ärenden enkelt, snabbt och kostnadseffektivt utan att rättssäkerheten eftersätts.
- Se över hur vi effektivt kan arbeta informativt genom att exempelvis uppdatera information på hemsidorna kopplat till vissa tillsynsområden.
- Upprätthålla ett gott samarbete med andra förvaltningar, kommuner och myndigheter.
- Hålla oss uppdaterade på rättsutvecklingen för att säkerställa att vi tar korrekta och rättssäkra beslut.
- Ta fram statistik för tillsynsärenden.

Utöver direktionens mål har enheten tagit fram ett enhetsmål inom egeninitierad tillsyn som redovisas nedan.

Tillsyn

- Utöva tillsyn på 10 slumpmässigt utvalda fastigheter avseende bygglov (enkla ärenden som är äldre än fem år och som saknar ett slutbesked).
- Utöva tillsyn på 20 slumpmässigt utvalda fastigheter avseende OVK, hissar och tillgänglighet.

Målvärde

100 %

Handläggningstid

- Bygglovenhetens inkomna tillsynsärenden behandlas inom tre veckor med informationsbrev

Målvärde

85 %

VÄSTRA MÄLARDALENS
MYNDIGHETSFÖRBUND

Miljö- och hälsoskyddsenhetens tillsynsplan 2024-2027

(med behovsutredning)

Bilaga 2 till verksamhetsplan 2024

2023-12-04

Innehåll

1	Miljö- och hälsoskyddsenshetens uppdrag	5
1.1	Miljöbalken.....	5
1.1.1	Sveriges nationella miljömål.....	5
1.2	Offentlig livsmedelskontroll.....	5
1.3	Övrig lagstiftning.....	6
1.4	Finansiering.....	6
2	Behovsutredning	7
2.1	Syfte och mål.....	7
2.2	Metod.....	7
2.3	Sammanfattning av behovsutredning 2024–2027.....	8
2.3.1	Resursbehov.....	9
3	Tillsynsplan 2024	10
3.1	Miljö- och hälsoskyddsenshetens förutsättningar 2024.....	10
3.1.1	Förbundsdirektionens mål 2024.....	10
3.1.2	Miljö- och hälsoskyddsenshetens gemensamma mål 2024.....	10
3.1.3	Miljö- och hälsoskyddsenshetens bemanning 2024.....	11
3.1.4	Planerad tillsyn och projekt.....	11
3.1.5	Planerad tillsyn och kontroll.....	13
3.1.6	Händelsestyrd tillsyn/prövning.....	14
3.1.7	Övrig tid.....	15
3.1.8	Ledning, samordning och administration.....	16
3.2	Tobak, tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel (OTC), folköl, elektroniska cigaretter.....	17
3.2.1	Nationella mål.....	17
3.2.2	Sammanfattning.....	17
3.2.3	Planerad tillsyn 2024.....	17
3.2.4	Planerade projekt 2024.....	18
3.2.5	Händelsestyrd tillsyn/kontroll 2024.....	18
3.2.6	Övriga aktiviteter 2024.....	19
3.2.7	Plan 2025–2027.....	19
3.3	Hälsoskydd.....	20
3.3.1	Nationella miljömål.....	20
3.3.2	Nationellt fokusområden Hälsoskydd.....	20
3.3.3	Sammanfattning.....	20
3.3.4	Planerad tillsyn 2024.....	20
3.3.5	Planerade projekt 2024.....	21
3.3.6	Händelsestyrd tillsyn 2024.....	21
3.3.7	Övriga aktiviteter 2024.....	22
3.3.8	Plan 2025-2027.....	22
3.4	Enskilda avlopp.....	23
3.4.1	Nationellt miljömål.....	23
3.4.2	Fokusområden Miljöfarlig verksamhet.....	23
3.4.3	Sammanfattning.....	23
3.4.4	Planerad tillsyn 2024.....	23
3.4.5	Planerade projekt 2024.....	24
3.4.6	Händelsestyrd tillsyn/prövning 2024.....	24

3.4.7	Övriga aktiviteter 2024	24
3.4.8	Plan 2025-2027.....	25
3.5	Miljöskydd - miljötillsyn.....	26
3.5.1	Nationella miljömål.....	26
3.5.2	Fokusområden Avfall	26
3.5.1	Fokusområden Miljöfarlig verksamhet.....	26
3.5.2	Fokusområden Förorenade områden.....	26
3.5.3	Sammanfattning	27
3.5.4	Planerad tillsyn 2024.....	27
3.5.5	Miljöfarliga verksamheter	27
3.5.6	Lantbruk	28
3.5.7	Energi	29
3.5.8	Kemiska produkter och biotekniska organismer.....	29
3.5.9	Sprängämnesprekursorer.....	29
3.5.10	Cisterner	29
3.5.11	Köldmedia	30
3.5.12	Avfall- och producentansvar	30
3.5.13	Föroreningsskadade områden.....	30
3.5.14	Planerade projekt 2024	30
3.5.15	Händelsestyrd tillsyn/prövning 2024	31
3.5.16	Övriga aktiviteter	32
3.5.17	Plan 2024-2026.....	32
3.6	Naturvård	33
3.6.1	Nationella miljömål.....	33
3.6.2	Sammanfattning	33
3.6.3	Planerad tillsyn 2024.....	33
3.6.4	Planerade projekt 2024	34
3.6.5	Händelsestyrd tillsyn/prövning 2024.....	34
3.6.6	Övriga aktiviteter 2024	34
3.7	Fysisk planering.....	35
3.7.1	Händelsestyrd tillsyn.....	35
4	Register över tillsynsobjekt och Nationell strategi	36
4.1	Tobak, OTC (receptfria läkemedel), folköl.....	36
4.2	Hälsoskydd.....	36
4.3	Avlopp.....	36
4.4	Miljöfarliga verksamheter	36
4.5	Lantbruk.....	36
4.6	Köldmedia	36
4.7	Förorenade områden.....	36
4.8	Naturvård	36
4.9	Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken.....	36

1 Miljö- och hälsoskyddsenshetens uppdrag

1.1 Miljöbalken

Västra Mälardalens Myndighetsförbund ansvarar för tillsynen av Miljöbalken och enligt 1 kap 6–8 §§ i miljötillsynsförordning (2011:13) ska den operativa tillsynsmyndigheten för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på en behovsutredning samt ha ett register över verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Planen ska vara på minst tre år och ses över årligen.

Tillsynsplanen är en bilaga till Västra Mälardalens Myndighetsförbunds verksamhetsplan och fastställs av förbundsledningen.

1.1.1 Sveriges nationella miljömål

Riksdagen har antagit mål för miljöns kvalitet inom 16 områden och förbundets verksamhet berörs av nedanstående tolv miljömål.

- *Begränsad klimatpåverkan*
- *Frisk luft (miljötillsyn)*
- *Giftfri miljö*
- *Skyddande ozonskikt*
- *Säker strålmiljö*
- *Ingen övergödning*
- *Levande sjöar och vattendrag*
- *Grundvatten av god kvalitet*
- *Levande skogar*
- *Ett rikt odlingslandskap*
- *God bebyggd miljö*
- *Ett rikt växt- och djurliv*

I tillsynsplanen under respektive tillsynsområde anges vilka av Sveriges nationella miljömål som berörs.

1.2 Offentlig livsmedelskontroll

Västra Mälardalens Myndighetsförbund ansvarar för tillsynen av livsmedelslagen och enligt (EU) 2017/625 om offentlig kontroll av livsmedel och foder ska tillsynsmyndigheten ta fram en kontrollplan för verksamheten. Kontrollplanen är i vanliga fall en bilaga till Västra Mälardalens Myndighetsförbunds verksamhetsplan och fastställs av förbundsledningen. Då alla livsmedelsverksamheter ska riskklassas enligt livsmedelsverkets nya modell och få nya fastställda tillsynsintervall från och 1 januari 2024 är bedömningen att kontrollplanen för 2024 inte kan tas fram förrän detta är gjort. Kontrollplan för 2024 kommer därmed fastställas under första kvartalet 2024.

1.3 Övrig lagstiftning

Västra Mälardalens Myndighetsförbund ansvarar också för tillsynen av följande lagar:

- Lag om tobak och liknande produkter
- Lag om tobaksfria nikotinprodukter
- Lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- Strålskyddslagen
- Alkohollagen inom området gällande folköl
- Lag om sprängämnesprekursorer
- Lag om åtgärder mot förorening från fartyg

För att få en samlad bild av hela miljö- och hälsoskyddsenshetens ansvars- och arbetsområde finns de övriga lagstiftningarna upptagna i tillsynsplanen.

1.4 Finansiering

Uppdraget finansieras dels genom kommunbidrag (medlemsbidrag) och genom avgifter som verksamhetsutövaren betalar.

2 Behovsutredning

Enligt miljötillsynsförordningen ska tillsynsmyndigheten för varje verksamhetsår göra en behovsutredning som sträcker sig över en tid på tre år för att se så att det avsätts tillräckliga resurser som motsvarar behovet av tillsyn samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet.

2.1 Syfte och mål

Syftet med behovsutredningen är att visa på vilket behov av tillsyn som finns enligt gällande lagstiftning och hur mycket arbetstid den tillsynen beräknas ta. Detta för att lättare kunna bedöma vilka personalresurser som krävs för att utföra kommunens tillsynsansvar. Syftet är dessutom att ge ett underlag till den årliga kontroll- och tillsynsplanen, vilka tillsammans med behovsutredningen skapar förutsättningar för miljö- och hälsoskyddsenshetens verksamhet att bedriva en ändamålsenlig, strukturerad och effektiv tillsyn.

2.2 Metod

Behovsutredningen grundar sig på de nationella miljömålen och folkhälsomålen, erfarenheter och verksamheternas risk och omfattar alla de områden som ingår i miljö- och hälsoskyddsenshetens uppdrag som miljöbalken, livsmedelskontrollen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter lag om handel med vissa receptfria läkemedel, strålskyddslagen, alkohollagen inom området folköl, lag om sprängämnesprekursorer och lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

Utgångspunkten är att varje heltidsinspektör inom miljö- och hälsoskyddsområdet förfogar över 930 timmar till myndighetsutövning, så kallad tillgänglig handläggningstid. I tiden utöver de timmarna ingår bland annat kompetensutveckling, planering, kvalitetsarbete, ledighet, sjukdom, semester och olika former av samverkan, till exempel enhetsmöten.

På miljö- och hälsoskyddsensheten finns det totalt 9 årsarbetare (åa) som arbetar med handläggning (miljö- och hälsoskyddsinspektörer).

Till handläggningen finns stödverksamhet för ledning, samordning och administration med totalt 1,75 åa. Stödverksamheten är ej med i behovsutredningen. Behovsutredningen avser endast miljö- och hälsoskyddsinspektörernas arbete med handläggning.

Den tillgängliga handläggningstiden är uppdelad på planerad tillsyn, händelsestyrd tillsyn/prövning och frivillig händelsestyrd tillsyn. I behovsutredningen för 2024 är den planerade tillsynen 42 %.

Den händelsestyrda tillsynen enligt behovsutredningen är 55 % och det är tillsyn som inte kan planeras. Det är bland annat ansökningar, klagomål, uppföljande tillsyn, remisser, akuta händelser och information/rådgivning. Volymen och tider som är upptagna i behovsutredningen bygger på erfarenhet från tidigare

verksamhetsår. Den frivilliga händelsestyrda tiden är 3 % av den totala händelsestyrda tiden och är tillsyn i form av informationsträffar och utbildningsinsatser till verksamhetsutövare med mera.

2.3 Sammanfattning av behovsutredning 2024–2027

Tillgängliga resurser uppgår 2024 till 6 789 timmar (7,3 åa) och behovet enligt 2024 års tillsynsplan uppgår till 6 573 timmar (7,1 åa). Bedömning görs att det är tillräckligt med resurser för behovet. Behovet beräknas se ungefär likadant ut för områdena hälsoskydd, livsmedel, avlopp och naturvård med årsvariationer kommande år 2025 och 2026.

1 åa = 930 tim	Tillgängliga resurser	Behov	Utfall	Tillgängliga resurser	Behov	Utfall
Totalt	6 789	6 573	216	7,3	7,1	0,2
Tillsyn	6 789	6 573	216	7,3	7,1	0,2
Planerad tid	2 851	2 750	101	3,1	3,0	0,1
Händelsestyrd tid	3 734	3 593	141	4,0	3,9	0,2
Händelsestyrd tid frivillig	204	230	-26	0,2	0,2	0,0
Ej Tillsyn	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Kvalitetsarbete	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Administration	0	0	0	0,0	0,0	0,0

Nedan visas behovet av resurser per tillsynsområde.

1 åa = 930 tim	Planerad tid	Händelsestyrd tid	Frivillig tid	Tillgänglig resurs 2023 (tjänst)	Resursbehov (tjänst)	Diff (tjänst)
TOTALT	3,1	3,7	0,2	7,30	7,1	0,2
TILLSYN						
Tobak	0,2	0,1	0,0	0,3	0,3	0,0
Hälsoskydd	0,5	0,6	0,0	1,2	1,2	0,0
Avlopp	0,4	1,3	0,0	1,8	1,7	0,1
Miljöskydd	1,8	1,1	0,2	3,2	3,1	0,1
Naturvård	0,0	0,5	0,0	0,6	0,6	0,0
Fysisk planering	0,2	0,0		0,2	0,2	0,0

2.3.1 Resursbehov

Nedan visar samtliga tillsynsområden som förbundet ansvarar för samt om resursbehovet är tillräckligt eller inte.

Tobak, Receptfria läkemedel, Folköl

För området tobak, receptfria läkemedel och folköl görs bedömningen att det finns tillräckligt med resurser.

Hälsoskydd

För området hälsoskydd görs bedömningen att det finns tillräckligt med resurser.

Enskilda avlopp

För området enskilda avlopp görs bedömningen att det finns tillräckligt med resurser, det finns 0,1 åa mer än behovet.

Miljöskydd

För området miljöskydd görs bedömningen att det finns tillräckligt med resurser, det finns 0,1 åa mer än behovet.

Naturvård

För området naturvård görs bedömningen att det finns tillräckligt med resurser.

Fysisk planering

För området fysisk planering görs bedömningen att det finns tillräckligt med resurser.

Sammanfattande bedömning

Behovsutredningen visar på att tillräckliga resurser inom samtliga områden.

3 Tillsynsplan 2024

3.1 Miljö- och hälsoskyddsenshetens förutsättningar 2024

3.1.1 Förbundsdirektionens mål 2024

Förbundsdirektionen har beslutat om åtta övergripande mål för Västra Mälardalens Myndighetsförbunds verksamhet. Miljö- och hälsoskyddsensheten ansvarar för fyra av de målen.

Förbundsdirektionsmål 1

Fastställd tillsynsplan för miljö- och hälsoskyddsenshetens tillsynsarbete år 2024 har uppfyllts.

Mått

Uppfyllelsegrad (%) med avseende på fastställd tillsynsplan.

Förbundsdirektionsmål 2

Miljö- och hälsoskyddsenshetens gula enskilda avlopp ska vara åtgärdade (gula, gula med förbud eller gula med vite) år 2025

Mått

Uppfyllelsegrad (95%)

3.1.2 Miljö- och hälsoskyddsenshetens gemensamma mål 2024

För att verksamheten inom miljö- och hälsoskyddsområdet ska bedrivas på ett effektivt och rättssäkert sätt har enheten tagit fram tre gemensamma mål.

Uppföljning sker varje månad.

Nya livsmedelsverksamheter

Nya verksamheter ska ha fått ett första tillsynsbesök inom tre månader från att anmälan gjorts.

Mått

Uppfyllelsegrad (%) med avseende på antalet nya anmälda och registrerade verksamheter.

Inspektionsrapport

Efter genomförd inspektion/kontroll ska en inspektionsrapport skickas ut, inom tre veckor, till berörd verksamhetsutövare.

Mått

Uppfyllelsegrad (%) med avseende på antalet inspektionsrapporter.

Förgranskning

Miljö- och hälsoskyddsenshetens inkomna ansökningar/anmälningar och registreringar förgranskas inom två veckor

Mått

Uppfyllelsegrad (95%)

3.1.3 Miljö- och hälsoskyddsenshetens bemanning 2024

Befintliga resurser kommer fördelas så att samtliga områden kommer att täckas upp. Nedan redovisas miljö- och hälsoskyddsenshetens planerade bemanning för 2024.

Verksamhet	Antal årsarbetare
Adminstration och ledning	1,75
Tobak, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarettor, receptfria läkemedel, folköl	0,3
Hälsoskydd	1,2
Enskilda avlopp	1,8
Miljöskydd inkl naturvård och fysisk planering	3,8
Miljö- och hälsoskyddsinspektörer	7,10
Summa bemanning	8,9

3.1.4 Planerad tillsyn och projekt

I den planerade tillsynen inom Arboga och Kungsörs kommun finns 1 106 tillsynsobjekt som har sådan verksamhet som kräver tillsyn enligt miljöbalken, eller övrig lagstiftning som förbundet ansvarar för.

Den planerade tillsynen styrs av de tidsintervaller som miljö- och hälsoskyddsensheten har beslutat för hur ofta en viss verksamhet ska besökas. Intervallet bestäms utifrån verksamhetens tillsynstimmar (debiterbar tid) som baserar sig på verksamhetens risk och hur verksamheten bland annat uppfyller sin egenkontroll.

Hälsoskydd- och miljöskydd

<u>Tillsynstimmar</u>	<u>Tillsynsintervall</u>
6->8 timmar eller mer	1 gång/1 år
4-6 timmar	1 gång/2 år
2-3 timmar	1 gång/3 år
Timobjekt - 1 timme	1 gång/4 år

Tillsyn av hästgårdar och minireningsverk ska ha tillsyn 1 gång/10 år om behov av tätare tillsynsintervaller inte finns. Undantag görs även för receptfria läkemedel, folköl, e-cigarettor och tobaksfri nikotin där tillsynen är beslutad till vartannat år.

Exempel för miljö- och hälsoskyddsverksamhet:

- *En verksamhet som är riskklassad och betalar en årlig avgift, exempelvis två timmar i årlig tillsynstid har en genomsnittlig årlig tillsynstid på två timmar.*
- *Två timmar i tillsynstid ger ett tillsynsintervall på en gång vart tredje år.*
- *Vid miljö- och hälsoskyddsenshetens tillsynsbesök vart tredje år används sex timmars tillsynstid (två timmar x tre år = sex timmars tillsynstid).*

Mot bakgrund av de tillsynsobjekt som finns i kommunerna och med det tillsynsintervall som miljö- och hälsoskyddsensheten använder omfattar tillsynsplanen 2024 planerad tillsyn på totalt 367 tillsynsobjekt vilket medför en total tillsynstid på 2 130 timmar. Övrig planerad tillsynstid omfattas av planerad tid för den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken, projekt och handläggning av de "gula" enskilda avloppen.

3.1.5 Planerad tillsyn och kontroll

Nedanstående tabell visar en sammanställning över bedömt behov av planerad tillsyn och kontroll 2024-2027.

Tillsynsplan 2024-2027		Arboga och Kungsör					
		Summa totalt	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Planerad kontroll tobak-receptfria läkemedel-folköl	Antal tillsynstimmar	159	161	159	156	156	156
	Arboga	113	115	113	110	110	110
	Kungsör	46	46	46	46	46	46
	Antal tillsynsobjekt	23	22	22	21	21	21
	Arboga	17	16	16	15	15	15
	Kungsör	6	6	6	6	6	6
Planerad tillsyn hälsoskydd	Antal tillsynstimmar	678	494	403	526	390	624
	Arboga	418	294	277	273	244	384
	Kungsör	260	176	102	229	122	216
	Flerbostadshus		24	24	24	24	24
	Antal tillsynsobjekt	184	97	73	86	71	94
	Arboga	114	58	48	43	43	57
	Kungsör	70	33	19	37	22	31
	Flerbostadshus		6	6	6	6	6
Planerad tillsyn enskilda avlopp (minireningsverk)	Antal tillsynstimmar	882	60	60	60	60	60
	Arboga	294	30	105	72	51	66
	Kungsör	588	30	135	168	189	96
	Antal tillsynsobjekt	294	20	20	20	20	20
	Arboga	98	10	35	24	17	22
	Kungsör	196	10	45	56	63	32
Planerad tillsyn miljöskydd	Antal tillsynstimmar	1 309	1 363	1 488	1 454	1 306	1 392
	Miljöfarliga vht Arboga	593	494	584	582	602	532
	Miljöfarliga vht Kungsör	352	385	352	353	349	326
	Lantbruk Arboga	158	144	192	189	97	162
	Lantbruk Kungsör	144	176	198	168	96	210
	Köldmedia Arboga	46	47	46	46	46	46
	Köldmedia Kungsör	16	17	16	16	16	16
	Förenade omr. Arboga		50	50	50	50	50
	Förenade omr. Kungsör		50	50	50	50	50
	Antal tillsynsobjekt	581	241	247	223	195	222
	Miljöfarliga vht Arboga	145	58	69	68	70	55
	Miljöfarliga vht Kungsör	59	31	26	28	26	23
	Lantbruk Arboga	107	39	43	30	16	37
	Lantbruk Kungsör	98	45	42	31	17	42
	Köldmedia Arboga	44	44	44	44	44	44
	Köldmedia Kungsör	16	17	16	16	16	16
	Förenade omr. Arboga	75	3	5	4	3	3
	Förenade omr. Kungsör	37	4	2	2	3	2
Planerad tillsyn naturvård	Antal tillsynstimmar		36	20	29	8	24
	Naturresevat	3			9		
	Strandskyddsdispenser	92	36	20	20	8	24
	Antal tillsynsobjekt	24	9	5	6	2	6
	Naturresevat	1			1		
	Strandskyddsdispenser	23	9	5	5	2	6
Totalt	Tillsynstid timmar	3 028	2 901	2 130	2 225	1 920	2 256
	Antal tillsynsobjekt	1 106	552	367	356	309	363

Planerade projekt

Inom vissa områden har erfarenhet visat att det är mer effektivt att bedriva planerad tillsyn i projektform. Nedanstående visas projekt som planeras 2024.

Planerade projekt 2024 - Sammanställning	Planerade timmar 2024
Kontrollköp tobak, folköl och e-cigarett	30
Städning, inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola	40
Samverkansprojekt tatueringfärger	40
Inomhusmiljö i bostäder	16
Projekt avfallstransporter, avfallsregistret	100
Fordonstvättar och fordonsverkstäder	10
Växtnäringsläckage från jordbruk och hästgårdar	20
Kartlägga miljötillstånd	48
Summa timmar	304

3.1.6 Händelsestyrd tillsyn/prövning

Den händelsestyrda tillsynen/prövningen är baserad på tidigare års erfarenhet och bedöms uppgå till totalt 3 843 timmar.

I nedanstående tabell visas en sammanställning av planerad händelsestyrd tid för 2024.

Händelsestyrda aktiviteter, typ av ärende	Antal ärenden 2024	Planerade timmar 2024
Anmälan, ansökan, ändringar	212	897
Uppföljande tillsyn	25	100
Klagomål	67	372
Remisser, yttranden	114	354
Enkäter från andra myndigheter	24	90
Miljösanktionsavgift	21	105
Anmälan om misstanke om brott	10	56
Akuta händelser - miljöolyckor m.m.	10	120
Deltagande i fysisk planering, naturvårdsprogram	8	80
Granskning av planärenden	10	40
Förbudsärenden, inklusive viten	34	61
Uppföljning Minreningsverk	30	50
Radonärenden	12	12
Övrigt händelsestyrt		
Övrigt händelsestyrt, gammastrålningsmätning	2	36
Information rådgivning		1 240
Händelsestyrda aktiviteter, frivilliga		230
Summa händelsestyrd tillsyn	579	3 843

3.1.7 Övrig tid

Tid för nedanstående aktiviteter ligger utanför den tillgängliga handläggningstiden på 930 timmar, som varje inspektör förfogar över, som behovsutredning och tillsynsplan grundar sig på. Tid för de nedanstående aktiviteterna är beräknade enligt schablon som grundar sig på erfarenhet från tidsredovisning.

Kompetensutveckling

För att kunna möta det behov som krävs för kompetensutveckling samt för att följa med i den utveckling som sker inom området finns tid avsatt för kompetensutveckling och inläsning. Deltagande i länsstyrelsens handläggartäffar prioriteras. Bedömning görs att det i dagsläget finns tillräcklig kompetens hos personalen för att klara tillsynsplanen 2024.

Friskvård, sjukdom, semester

Tid finns avsatt för friskvård, sjukdom, semester, rast och egen administration.

Möten

Tid finns avsatt för möten på både förvaltningsnivå, enhetsnivå och gruppnivå.

Verksamhetsplanering och verksamhetsutveckling

Tid finns avsatt för verksamhetsplanering och verksamhetsutveckling. Arbete med hemsidorna är ett kontinuerligt arbete.

För att miljö- och hälsoskyddsenshetens handläggning ska vara så effektiv och rättssäker som möjligt genomförts ett kontinuerligt kvalitetsarbete med bland annat processkartläggning, framtagande av rutiner, instruktioner och mallar. Det fortsätter även under 2024.

Samsyn

För att nå likartad bedömning oberoende av handläggare i likartade ärenden planeras vissa gemensamma tillsynsbesök inom respektive tillsynsområde.

Digitala tjänster

Under 2024 kommer förbundet fortsätta arbeta med att implementera digitala tjänster samt arbeta aktivt för att sprida information om att våra e-tjänster finns.

Behovsstyrd taxa, miljö

Förbundet har som målsättning att gå från den nuvarande risk- och erfarenhetsbaserade taxan till SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) modell för behovsstyrd taxa, detta arbete planeras att starta upp under 2024 och vara färdigställt till 2026. Till skillnad från den tidigare taxemodellen (risk- och erfarenhetsbaserade modellen) har den nya behovsstyrda taxan fokus på övergripande processer och tillvägagångssätt, till exempel hur behovsutredning, tillsynsplanering och tillsynsfinansiering hör ihop. I nya behovsstyrda taxemodellen är det tillsynsbehovet som styr taxan.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella strategin för miljöbalkstillsynen är ett gemensamt verktyg för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Strategin syftar till att främja tillsyn inom områden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period. Strategin innehåller sju tillsynsområden. Vart och ett av dessa har inringade fokusområden med tillhörande preciseringar kopplade till området. Till varje fokusområde finns ett nationellt effektmål för tillsynen. Preciseringarna utgör strategi för att uppnå effektmålen.

Förutom att peka ut viss tillsyn under perioden lyfter strategin också fram andra åtgärder som stärker fokusområdena, exempelvis tillsynsvägledning.

Strategin gäller i fyraårsperioder och nuvarande period sträcker sig mellan 2022-2025. Strategins aktualitet kommer att ses över en gång per år.

Strategin är framtagen i samverkan mellan Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Socialstyrelsen, Energimyndigheten, Kemikalieinspektionen och Svenska kraftnät.

Enligt Miljötillsynsförordningen ska det framgå hur tillsynsmyndigheten har tagit hänsyn till den nationella strategin i den tillsynsplan som årligen ska tas fram.

I förbundets tillsynsplan för 2024 finns en bilaga Nationell strategi för miljöbalkstillsynen 2022-2025. Under 2024 bedöms 14 fokusområden vara aktuella att arbeta med, detta sker via projekt, aktiviteter eller att det ingår i den ordinarie tillsynen

3.1.8 Ledning, samordning och administration

Som stödverksamhet till miljö- och hälsoskyddsinspektörerna finns en förbundschef, enhetssamordnare och assistent (totalt 1,75 åa). Utöver de årliga medarbetarsamtalen som förbundschefen har med medarbetarna genomförs minst två medarbetarmöten där miljö- och hälsoskyddsinspektör tillsammans med samordnaren går igenom och följer upp det planerade arbetet.

3.2 Tobak, tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel (OTC), folköl, elektroniska cigaretter

3.2.1 Nationella mål

Det övergripande målet är att minska de medicinska och sociala skadeverkningarna. Genom preventivt arbete förebygga bland annat tobaksdebuten bland barn och ungdom, skydda mot skadeverkningar av passiv rökning (miljömålet "God bebyggd miljö"). Vad gäller receptfria läkemedel är målet att onödig användning av receptfria läkemedel ska undvikas och att det ska vara möjligt att göra ett aktivt miljöval mellan likvärdiga substanser och produkter.

3.2.2 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt följande lagar med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter:

- Lag om tobak och liknande produkter (rökfria miljöer samt utemiljöer utförs av hälsoskyddstillsynen)
- Lag om tobaksfria nikotinprodukter
- Kontroll av rökförbud i offentliga livsmedelslokaler (till exempel restauranger) genomförs inom den ordinarie kontrollen
- Lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- Alkohollagen gällande försäljning av folköl

3.2.3 Planerad tillsyn 2024

I kommunerna finns följande antal verksamheter registrerade för försäljning inom de olika tillsynsområdena.

Typ av försäljning & tillsynsområde	Antal verksamma näringsidkare		
	Arboga	Kungsör	Totalt
Tobak	14	6	20
Tobaksfria nikotinprodukter	11	5	16
Receptfria läkemedel	12	4	16
Folköl	15	5	20
E-cigaretter	3	2	5

Flertalet av verksamheterna säljer både tobak, tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel, folköl och e-cigaretter. Totalt finns det 23 verksamheter som omfattas av tillsynen. Under 2024 ska 22 av dessa besökas.

För att kunna utföra en effektiv tillsyn samordnas tillsynen inom de fem områdena. Tillsynsområdena har en gemensam taxa. Tillsynsintervallet är varje år vid

försäljning av tobak. Vid försäljning av tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel, folköl och e-cigarett är tillsynsintervallet vartannat år.

Planerad kontroll tobak-receptfria läkemedel-folköl	Antal tillsynstimmar	159	161	159	156	156	156
Arboga		113	115	113	110	110	110
Kungsör		46	46	46	46	46	46
	Antal tillsynsobjekt	23	22	22	21	21	21
Arboga		17	16	16	15	15	15
Kungsör		6	6	6	6	6	6

3.2.4 Planerade projekt 2024

Planerade projekt - Tobak, tobaksfria nikotinprodukter, receptfria läkemedel, folköl och e-cigarett	Planerade timmar 2024
Kontrollköp tobak, folköl och e-cigarett	30
I den ordinarie kontrollen genomföra ett projekt "kontrollköp" som tillsynsmetod. Det innebär att tillsynsmyndigheten anställer en ungdom över 18 år och genomför ett för näringsidkaren dolt köp i syfte att kontrollera om näringsidkaren, dennes företrädare eller personal vid försäljningen förvärrar sig om kundens ålder till exempel genom lejetimationskontroll. Projektansvarig: Tobaksgruppen	
SUMMA	30

3.2.5 Händelsestyrd tillsyn/kontroll 2024

Den händelsestyrda tillsynen består bland annat av anmälningar och tillståndsprövningar av nya verksamheter. Övrigt händelsestyrt kan vara klagomål med misstanke om försäljning av tobak till minderårig. Sådan tillsyn görs oftast tillsammans med polisen. I det händelsestyrda arbetet förekommer också rådgivning och information.

Händelsestyrd tillsyn	Antal ärenden 2024	Tid per ärende	Behov timmar 2024
Arbetsuppgift, Ärende			
Anmälningar	5	1	5
Ändringar	5	2	10
Ansökningar tobak	4	8	32
Uppföljande tillsyn	5	2	10
Klagomål	2	4	8
Remisser, yttranden			0
Enkäter från andra myndigheter	2	1	2
Anmälan om misstänkt brott	1	8	8
Information, rådgivning			60
Övrigt händelsestyrt			
Summa händelsestyrd tillsyn	24		135

3.2.6 Övriga aktiviteter 2024

- Kontrollera skolor, förskolor och fritidsgårdar vad gäller tobakslagen och rökfria miljöer (genomförs i hälsoskyddstillsynen)
- Kontroll av rökförbud i offentliga livsmedelslokaler (genomförs inom den ordinarie kontrollen av ansvarig inspektör)
- Kontroll av rökfria utemiljöer, ska genomföras inom den ordinarie kontrollen samt vid klagomål.
- Delta i handläggartreffen
- Genomföra två möten i arbetsgruppen för tobak, OTC, folköl, e-cigarett och påfyllningsbehållare

3.2.7 Plan 2025–2027

Genomföra ordinarie tillsyn enligt plan och enligt fastställt tillsynsintervall. Inom den ordinarie tillsynen 2025 genomföra ett projekt med tillsynsmetoden "Kontrollköp" hos verksamheter som säljer tobak och receptfria läkemedel.

3.3 Hälsoskydd

3.3.1 Nationella miljömål

- God bebyggd miljö
- Säker strålmiljö
- Giftfri miljö

Syftet med tillsynen inom hälsoskydd är att förhindra att människor blir besvärade eller sjuka på grund av miljön.

3.3.2 Nationellt fokusområden Hälsoskydd

Inom området hälsoskydd finns tre fokusområden som berör förbundet 2024- 2025;

- Inomhusmiljö i bostäder (aktuellt 2022-2025, projekt).
- Inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola. Extra fokus under perioden är städning (aktuellt 2022-2024, projekt) respektive extra fokus på hygien och smitta (aktuellt 2024-2025, projekt).
- Reach – tillsyn av tatueringsfärger (aktuellt 2024)

Under punkt 4.9 finns effektmål, motiveringar, preciseringar och uppföljning beskrivet för varje enskilt fokusområde.

3.3.3 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt följande lagar med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter:

- Miljöbalken
- Lag om tobak och liknande produkter (rökfria miljöer)
- Strålskyddslagen

3.3.4 Planerad tillsyn 2024

Under 2024 ska totalt 73 verksamheter få tillsyn och den planerade tillsynstiden uppgår till totalt 403 timmar.

Planerad tillsyn hälsoskydd	Antal tillsynstimmar	678	494	403	526	390	624
Arboga	418	294	277	273	244	384	
Kungsör	260	176	102	229	122	216	
Flerbostadshus		24	24	24	24	24	
Antal tillsynsobjekt	184	97	73	86	71	94	
Arboga	114	58	48	43	43	57	
Kungsör	70	33	19	37	22	31	
Flerbostadshus		6	6	6	6	6	

Den planerade tillsynen omfattar bland annat skolor, förskolor, bassängbad, strandbad, frisersalonger, massörer, fotvård, solarium, boende i vård och omsorgslokaler och lokaler för daglig verksamhet, HVB-hem, idrottsanläggningar, flerbostadshus och samlingslokaler. Tillsynen omfattar verksamheternas egenkontroll och tillsyn av lokaler som bland annat städning, hygien och smittskydd.

På skolor, förskolor och fritidsgårdar kommer efterlevnaden av Lag om tobak och liknande produkter kontrolleras gällande rökfria miljöer.

Förbundet har tillsynsansvaret för rökfria miljöer som till exempel kan vara uteserveringar, busshållplatser, lekplatser och perronger. Under 2024 kommer tillsyn ske utifrån händelsestyrd tillsyn, vid till exempel klagomål.

3.3.5 Planerade projekt 2024

Planerade projekt - Hälsoskydd	Planerade timmar 2023
Städning, inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola.	40
Tillsyn av förskolor och grundskolor. Extra fokus för både förskolor och skolor under perioden 2022–2024 är städning. Ytterligare fokus för förskolor under perioden 2024–2025 är hygien och smitta. Projektansvarig: Hälsoskyddsgruppen	
Samverkansprojekt tatueringsfärger	40
Samverkansprojekt med fokus på tatueringsfärger som Läkemiddelverket samordnar september-december 2024. Tillsyn hos nedströmsanvändare av tillståndsämnen samt andra särskilt farliga ämnen. Huvudfokus ska vara på tillståndsämnen, att ämnena inte används utan ett giltigt tillstånd samt i enlighet med villkoren i tillståndsbeslut enligt Reach-förordningen. Projektansvarig: Hälsoskyddsgruppen	
Inomhusmiljö i bostäder	16
Kartlägger och väljer ut fastigheter/bostäder 2024-2025 inför tillsyn inom hälsoskyddsområdet. (Flerbostadshus som till exempel hyresrätter eller liknande boendeformer). Tillsyn av fastigheter/bostäder där risken för olägenhet för människors hälsa är stor 2024-2025. Projektansvarig: Hälsoskyddsgruppen	
SUMMA	96

3.3.6 Händelsestyrd tillsyn 2024

Den händelsestyrda tillsynen omfattar anmälningar av nya verksamheter, klagomål på bland annat bostäder, rökning, buller och skadedjur.

Övrigt händelsestyrt arbete som förekommer är remissyttranden till Polismyndigheten vid ansökningar om tillstånd enligt lokala ordningsföreskrifter. Remisser i övrigt som kan komma från till exempel bygglovenheten eller alkoholhandläggaren. Handläggning av åtalsanmälningar och miljöstraffavgifter samt rådgivning och information tillhör också händelsestyrd tillsyn.

Händelsestyrd tillsyn							
Arbetsuppgift Ärende			Övrigt arbete	Antal ärenden 2024	Tid per ärende 2024	Behov timmar 2024	
Anmälningar och ansökningar				15	3	45	
Uppföljande tillsyn				5	5	25	
Klagomål				25	6	150	
<i>Klagomål - skyttar</i>				8	1	8	
Remisser, yttranden				2	4	8	
<i>Remisser, yttranden - polismyndigheten</i>				50	1	50	
Enkäter från andra myndigheter				2	4	8	
Miljösanktionsavgifter				4	5	20	
Anmälan misstanke om brott				1	8	8	
Akuta händelser/beredskap							
Rådgivning och övrigt							200
Radon i flerbostadshus				12		12	
Övrigt händelsestyrt							
<i>Övrigt - Gammastrålningsmätning, ta fram rutin och instruktion</i>			20	2	8	36	
Summa händelsestyrd tillsyn				126		570	

3.3.7 Övriga aktiviteter 2024

- Genomföra gammastrålningsmätning på två platser i Arboga och en i Kungsör. Ta fram en rutin och instruktion för mätning med MSB:s nya mätinstrument Saphyrad.
- Informations- eller utbildningsinsats hälsoskydd vid behov samt gällande egenkontroll på skolor.
- Delta i Mitt miljösamverkans kontaktgrupp inom hälsoskydd för samsyn och rådgivning.
- Delta i Mitt Miljösamverkans webinarier inom hälsoskydd.
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom området.
- Tillsyn av kosmetiska och kemiska produkter görs i samband med ordinarie tillsyn.

3.3.8 Plan 2025-2027

Genomföra ordinarie tillsyn enligt plan och fastställt tillsynsintervall samt delta i de delar av den nationella strategin som fortgår eller startar upp 2025 och framåt.

3.4 Enskilda avlopp

3.4.1 Nationellt miljömål

- Ingen övergödning
- Grundvatten av god kvalitet
- Levande sjöar och vattendrag

Målet är att förbättra reningen av avloppsvatten från bristfälliga enskilda avlopp och därmed minska övergödning i sjöar och vattendrag samtidigt som man minskar risken för spridning av smittämnen och andra föroreningar till dricksvatten.

3.4.2 Fokusområden Miljöfarlig verksamhet

Inom området enskilda avlopp finns ett fokusområde som berör förbundet;

- Små avlopp (aktuellt 2024-2025, aktivitet)

Under punkt 4.9 finns effektmål, motiveringar, preciseringar och uppföljning beskrivet för varje enskilt fokusområde.

3.4.3 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt miljöbalken med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter.

Förbundet har under åren 2010-2016 inventerat och bedömt kommunernas drygt 3 000 enskilda avlopp (1 900 i Arboga och 1 100 i Kungsör) för att se hur de uppfyller lagstiftningens krav.

Under 2017/2018 påbörjades ett projekt med de cirka 460 enskilda avlopp som bedömts som "gula" för att se hur de uppfyller kraven enligt lagstiftningen. Under 2018 och 2019 intensifierades arbetet. Det gällde främst anordningar med bristfällig efterföljande rening eller anordningar som var äldre än 20 år.

Under 2021 fick 95 % av de "gula" enskilda avloppen en ny bedömning. Detta skedde vanligtvis genom att aktuell avloppsanordning inspekterades på plats. Efter ny bedömning ställdes krav på åtgärder för de avlopp som bedömdes som bristfälliga. Beslut om förbud att släppa ut avloppsvatten togs för de avlopp som inte åtgärdades. Under 2024 och 2025 kommer förbuden och andra kvarvarande "gula" enskilda avloppsärenden följas upp. Förbundsdirektionen har som mål att 95% av de gula avloppen ska vara åtgärdade till 2025.

3.4.4 Planerad tillsyn 2024

Inom den planerade tillsynen ska 80 minireningsverk enligt tillsynslista få tillsyn.

Planerad tillsyn enskilda avlopp (minireningsverk)	Antal tillsynstimmar	882	60	60	60	60	60
Arboga	294	30	105	72	51	66	
Kungsör	588	30	135	168	189	96	
Antal tillsynsobjekt	294	20	20	20	20	20	
Arboga	98	10	35	24	17	22	
Kungsör	196	10	45	56	63	32	
Planerad tillsyn miljöskydd	Antal tillsynstimmar	1 263	1 363	1 460	1 454	1 306	1 392

3.4.5 Planerade projekt 2024

Området enskilda avlopp kommer inte ha några planerade projekt 2024.

3.4.6 Händelsestyrd tillsyn/prövning 2024

Totalt uppgår den händelsestyrda tillsynen till 1 249 timmar.

Utöver ansökningar om tillstånd för nya avloppsanordningar ingår också anmälan om 40 förmultningstoletter och anmälningar för BDT-anordningar (bad, disk, tvätt). Antalet ansökningar/anmälningar beräknas uppgå till 70 vilket medför en handläggningstid på 420 timmar. I det händelsestyrda arbetet förekommer också rådgivning, information och klagomål.

Händelsestyrd tillsyn				
	Totalt antal objekt 2023	Antal objekt som går vidare	Tid per objekt	Behov timmar 2023
Arbetsuppgift, förbudsärenden				
Förbud	8		2	16
Förbud med vite	26	15	3	45
Uppföljning Minireningsverk (vi kan ta betalt för, där vi t.ex. måste åka ut)	20		1,5	30
Uppföljning Minireningsverk (vi inte kan ta betalt för)	10		2	20
SUMMA	64	15	8,5	111
Arbetsuppgift Ärende				
	Antal ärenden 2023		Tid per ärende 2023	Behov timmar 2023
Ansökningar	70		6	420
Anmälningar	15		3	45
Anmälningar/tillsynsärenden mulltoa med mera	40		1,5	60
Klagomål	2		8	16
Remisser, yttranden	2		8	16
Enkäter från andra myndigheter	4		4	16
Miljösanktionsavgifter	2		5	10
Anmälan misstanke om brott	0		0	0
Akuta händelser/beredskap				
Rådgivning och övrigt				500
SUMMA				1 083
Summa händelsestyrd tillsyn	135			1 194

3.4.7 Övriga aktiviteter 2024

- Genomföra återkommande möten med avloppsgruppen en gång i veckan
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom området

3.4.8 Plan 2025-2027

Fortsätta utföra tillsyn på minireningsverk enligt tillsynslistan samt fortsätta inspektera "gröna" avloppsanläggningar när de uppnår en ålder av 20 år.

3.5 Miljöskydd – miljötillsyn

3.5.1 Nationella miljömål

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Giftfri miljö
- Skyddande ozonskikt
- Ingen övergödning

Målet med tillsyn är att se till att bestämmelser följs. Tillsynen ska säkerställa att syftet med miljöbalken nås, det vill säga att främja en hållbar utveckling för både nuvarande och kommande generationer.

De centrala myndigheterna som ger tillsynsvägledning har enats om fyra grundprinciper för tillsynen som innebär att:

- tillsynen ska vara miljömålsstyrd
- stödja verksamhetsutövarens egenkontroll
- tillsynen behöver differentieras
- samverka mellan de operativa tillsynsmyndigheterna ska ske

Tillsynsmyndigheterna kan också samverka genom att på olika sätt dela resurser och kompetens.

3.5.2 Fokusområden Avfall

Inom området avfall finns tre fokusområden som berör förbundet;

- Masshantering (aktuellt 2024–2025, ingår i den ordinarie tillsynen)
- Illegal avfallshantering (Aktuellt 2024–2025, projekt)
- Återvinning av avfall så att det upphör att vara avfall (aktuellt 2024–2025, ingår i den ordinarie tillsynen)

3.5.1 Fokusområden Miljöfarlig verksamhet

Inom området avfall finns fem fokusområden som berör förbundet;

- Fordonstvättar och fordonsverkstäder (aktuellt 2024–2025, projekt)
- Uppdaterade miljöbalkstillstånd (aktuellt 2024–2025, aktivitet)
- Kvalitetssäkrad kontroll - utsläpp till vatten (2024, ingår i den ordinarie tillsynen)
- Energihushållning (aktuellt 2024–2025, ingår i den ordinarie tillsynen)
- Växtnäringsläckage från jordbruk och hästgårdar (aktuellt 2024, projekt)

3.5.2 Fokusområden Förorenade områden

Inom området avfall finns två fokusområden som berör förbundet;

- Tillsyn av prioriterade förorenade områden med riskklass 1 och 2 (aktuellt 2024–2025, ingår i den ordinarie tillsynen, aktivitet)
- Anmälan om avhjälpandeåtgärd enligt § 28 i FMH (2024–2025, aktivitet)

Under punkt 4.9 finns effektmål, motiveringar, preciseringar och uppföljning beskrivet för varje enskilt fokusområde.

3.5.3 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt miljöbalken med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter.

3.5.4 Planerad tillsyn 2024

Det finns totalt 581 verksamheter i kommunerna inom området miljöskydd där förbundet har tillsynsansvar. Det avser miljöfarliga verksamheter, lantbruksverksamheter, köldmedieanläggningar och tillsyn på föroreningskadade områden. Tillsynen omfattar bland annat egenkontroll, kemikalier, cisterner, avfall, energi, utsläpp till luft, vatten och mark.

I tillsynsplanen för 2024 prioriteras de verksamheter som betalar årlig avgift och enligt fastställt tillsynsintervall. Tillsynsobjekt med årlig avgift har som regel tillsyn varje år eller vartannat år. Vad gäller föroreningskadade områden sker prioritering utifrån risk. Den planerade tillsynen 2023 omfattar 247 verksamheter med en total tillsynstid på 1 488 timmar

Nedan visas samtliga verksamheter inom miljöskydd.

Planerad tillsyn miljöskydd	Antal tillsynstimmor	1 309	1 363	1 488	1 454	1 306	1 392
Miljöfarliga vht Arboga	593	494	584	582	602	532	
Miljöfarliga vht Kungsör	352	385	352	353	349	326	
Lantbruk Arboga	158	144	192	189	97	162	
Lantbruk Kungsör	144	176	198	168	96	210	
Köldmedia Arboga	46	47	46	46	46	46	
Köldmedia Kungsör	16	17	16	16	16	16	
Förorenade omr. Arboga		50	50	50	50	50	
Förorenade omr. Kungsör		50	50	50	50	50	
Antal tillsynsobjekt	581	241	247	223	195	222	
Miljöfarliga vht Arboga	145	58	69	68	70	55	
Miljöfarliga vht Kungsör	59	31	26	28	26	23	
Lantbruk Arboga	107	39	43	30	16	37	
Lantbruk Kungsör	98	45	42	31	17	42	
Köldmedia Arboga	44	44	44	44	44	44	
Köldmedia Kungsör	16	17	16	16	16	16	
Förorenade omr. Arboga	75	3	5	4	3	3	
Förorenade omr. Kungsör	37	4	2	2	3	2	

3.5.5 Miljöfarliga verksamheter

Det finns totalt 204 verksamheter som bedriver miljöfarlig verksamhet där förbundet har tillsynsansvar. I tillsynsplanen för 2024 är 95 verksamheter inplanerade för tillsyn vilket medför en tillsynstid på 936 timmar.

Prioriterade verksamheter är de verksamheter som betalar årlig avgift och enligt fastställt tillsynsintervall. Tillsynsobjekt med årlig avgift har som regel tillsyn varje år eller vartannat år. Övriga verksamheter har tillsyn minst vart fjärde år.

Tillsynen genomförs enligt checklista som omfattar egenkontroll, kemikalier, cisterner, avfall, köldmedier, buller, utsläpp till vatten, mark och luft samt energieffektivisering.

Miljöfarliga verksamheter med årlig avgift

I planen för 2024 är samtliga B-anläggningar (tillståndspliktiga) samt större delen av C- och U-anläggningar inplanerade för tillsyn.

Enligt miljötillsynsförordningen ska alla B-anläggningar ha ett tillsynsprogram där det ska framgå hur ofta verksamheten ska ha tillsyn utifrån en bedömning av verksamhetens risk. Tillsynsprogram uppdateras årligen.

Branscher med årlig avgift som är inplanerade för tillsyn är bland annat täktverksamhet, avloppsreningsverk, betongindustrier, plastindustri, metallbearbetning, värmeverk, deponi, skrotningsanläggningar, drivmedelsanläggningar, fordonstvättar och elektronikåtervinning.

Förbundet har tillsynsansvar för tre tillståndspliktiga verksamheter som omfattas av industriutsläppsbestämmelserna som innebär skärpningar i kraven att tillämpa bästa tillgängliga teknik (BAT) och att redovisa utsläpp av föroreningar. Så kallade BAT-slutsatser med utsläppsvärden blir bindande krav som industriutsläppsverksamheter ska följa. Bestämmelserna gäller idag för bland annat större förbränningsanläggningar och fjäderfäanläggningar men framöver kommer det att omfatta flera verksamheter.

Miljöfarliga verksamheter med timavgifter

Förbundet har kännedom om att det finns 120 mindre miljöfarliga verksamheter i kommunerna, så kallade U-anläggningar med timavgift. Tillsynsintervall på U-anläggningar planeras till en gång vart fjärde år. Av dem är 27 av verksamheterna inplanerade för tillsyn 2024 med en total tillsynstid på 108 timmar.

Inventering av nya miljöfarliga verksamheter sker kontinuerligt bland annat genom att åka runt och titta på vilka nya verksamheter som dykt upp i kommunerna men även genom att bevaka internet och övrig media så som tidningar och annonser.

3.5.6 Lantbruk

Det finns totalt 205 miljöfarliga verksamheter som bedriver lantbruk med djurhållning och/eller växtodling där förbundet har tillsynsansvar.

Prioriterade verksamheter är de verksamheter som betalar årlig avgift och enligt fastställt tillsynsintervall. Tillsynsobjekt med årlig avgift har som regel tillsyn varje år eller vart tredje år. Övriga verksamheter har tillsyn minst vart fjärde år förutom mindre hästgårdar som efter ett första tillsynsbesök läggs på tillsynsintervall om vart tionde år om inte bedömningen görs att tillsynsintervallet måste vara tätare.

Tillsynen genomförs enligt checklista som omfattar egenkontroll, kemikalier, cisterner, avfall, köldmedier, buller, växtskyddsmedel, gödselhantering, utsläpp till vatten, mark och luft samt energieffektivisering.

Lantbruk med årliga avgifter

Den planerade tillsynen 2024 omfattar 11 lantbruk med årlig avgift med en tillsynstid på totalt 94 timmar. Planen omfattar B-, C- och U-anläggningar.

Verksamheter som är aktuella för tillsyn är större lantbruk med växtodling med mer än 100 hektar och/eller djurhållning med mer än 30 djurenheter.

Lantbruk med timavgift

Den planerade tillsynen 2023 omfattar 74 lantbruk/hästgårdar med timavgift med en handläggningstid på totalt 296 timmar. Lantbruken som omfattas av tillsynen är bland annat växtodlare med mer än 10 hektar men mindre än 100 hektar åkermark och/eller djurhållning med 2-30 djurenheter. Eventuella uppföljningar hanteras som händelsestyrd tillsyn.

Animaliska biprodukter

Animaliska biprodukter är material från djurriket som inte är livsmedel och som ännu inte bearbetats eller behandlats. Förbundet ansvarar för en viss del av tillsynen inom detta område, till exempel nedgrävning, förvaring och förbränning av döda djur, användning av organiska gödningsmedel och jordförbättringsmedel. Tillsynen sker inom den ordinarie tillsynen för lantbruk.

3.5.7 Energi

Den planerade tillsynen av energifrågor hanteras till största delen inom andra tillsynsområden såsom hälsoskydd, miljöfarliga verksamheter och lantbruk. Tillsynen gäller bland annat energiförbrukning, energibesparande åtgärder och mål samt möjlighet att påverka uppvärmning och transporter.

3.5.8 Kemiska produkter och biotekniska organismer

Den planerade tillsynen av kemiska produkter och biotekniska organismer hanteras till största delen inom andra tillsynsområden såsom hälsoskydd, miljöfarliga verksamheter och lantbruk. Tillsynen gäller då främst cisterner, kemikalier och köldmedia.

3.5.9 Sprängämnesprekursorer

Förbundet ansvarar för vissa delar av tillsynen inom Lagen om sprängämnesprekursorer. Tillsynen sker regelbundet vart fjärde år.

3.5.10 Cisterner

Regler för kontroll av cisterner finns i Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor.

Kontrollen hanteras till största delen inom andra tillsynsområden såsom miljöfarliga verksamheter och lantbruk där det ofta finnas cisterner inom verksamheten.

3.5.11 Köldmedia

Miljö- och hälsoskyddsensheten ansvarar för tillsynen på 60 freonanläggningar. Tillsynen omfattar administrativ handläggning som granskning av årsrapporter och registerhållning. Vid utebliven årsrapport meddelas verksamhetsutövaren om miljöstraffavgift. Tid för sådan handläggning redovisas under händelsestyd tid.

3.5.12 Avfall- och producentansvar

Den planerade tillsynen av avfall- och producentansvar hanteras till största delen inom andra tillsynsområden såsom miljöfarliga verksamheter, lantbruk och även hälsoskydd. Tillsynen gäller då främst hantering, transport av farligt avfall samt registerföring.

Det händelsestyrda arbetet omfattar bland annat ansökningar om eget omhändertagande av avfall och dispenser från avfallsföreskrifterna som exempelvis förlängt hämtningsintervall för slamtömning.

3.5.13 Föroreningsskadade områden

Inom Arboga och Kungsörs kommuner finns det totalt 287 stycken potentiellt eller konstaterat förorenade objekt. Av dessa är ca 158 inventerade och riskklassade. Övriga är enbart identifierade och "branschklassade" (BK) vilket innebär att det inte finns lika mycket information om objekten och att risken bedömts översiktligt utifrån bransch. Enligt EBH-databasen (databas över potentiellt förorenade områden) finns 112 objekt (75 i Arboga och 37 i Kungsör) där bedömning har gjorts att de behöver utredas vidare och vid behov åtgärdas (riskklass 1 och 2). Det kan vara både pågående och nedlagda verksamheter.

Den planerade tillsynen av förorenade områden och gamla deponier kommer under 2024 omfatta sju områden. Den planerade tiden för arbetet uppgår till 100 timmar, där fokus kommer läggas på kommunernas gamla deponier samt göra en ansvarskontroll på ett par plantskolor/handelsträdgårdar.

Arbetet sker i huvudsak utifrån Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden (MIFO). Tillsynen utförs stegvis genom ansvarsutredning, undersökningar genom frivilligt åtagande, undersökningar efter föreläggande, åtgärder samt uppföljning och eventuellt ny riskklassning.

Arbetet med övriga fastigheter som finns upptagna i tillsynslistan och som behöver utredas får hanteras inom den händelsestyrda tillsynen i mån av tid.

3.5.14 Planerade projekt 2024

Planerade projekt - Miljöskydd	Planerade timmar 2024
Projekt avfallstransporter, avfallsregistret	100
Enligt den nationella tillsynsstrategin ska kommuner bedriva tillsyn på både avfallstransporter och anläggningar. Syftet med projektet är att genom samverkan öka samsynen och öka kompetensen för handläggning och tillsyn på avfallstransporter. Avfallstransporter går över kommungränser och länsgränser och behov av samverkan och samsyn är stort. Projektansvarig: Miljöskyddsgruppen	
Fordonstvättar och fordonsverkstäder	10
Delta i nationell tillsynskampanj avseende fordonstvättar och/eller fordonsverkstäder(nationella strategin) . Använder det nationella handläggarstödet för att hitta de verksamheter som har störst potentiell miljöbelastning. Projektansvarig: Miljöskyddsgruppen	
Växtnäringsläckage från jordbruk och hästgårdar	20
Nationella tillsynsprojektet inom växtnäringsområdet, kontrollera lagefterlevnaden gällande lagring och spridning av gödsel minskar riskerna för läckage av näringsämnen från jordbruk och hästgårdar. Projektansvarig: Miljöskyddsgruppen	
Kartlägga miljötilstånd	48
Kartlägga gällande tillstånd för miljöfarliga verksamheter meddelade enligt miljöskyddslagen och miljöbalken och omfattningen av ändringar sedan tillstånd gavs. Bedöma för vilka verksamheter det finns behov av att vidta åtgärder för att verksamheterna ska ha aktuella miljöbalkstillstånd och vilka åtgärder som är lämpliga att vidta. Syftet är att kunna rangordna och prioritera behov av åtgärder. Projektansvarig: Miljöskyddsgruppen	
SUMMA	178

3.5.15 Händelsestyrd tillsyn/prövning 2024

För tillsynsområdet miljöskydd (miljöfarliga verksamheter, lantbruk, kemiska produkter och biotekniska organismer, köldmedia, avfall- och producentansvar, föroreningskadade områden) uppgår den händelsestyrda tillsynen för 2023 till 1 221 timmar.

Det händelsestyrda arbetet omfattar bland annat anmälningar/ansökningar om nya miljöfarliga verksamheter, efterbehandlingsåtgärder, värmepumpar, rivningsavfall, cisterner, spridning av kemiska bekämpningsmedel och köldmedieanläggningar.

I de fall brister framkommit som kräver uppföljande tillsyn och där den planerade tillsynstiden är förbrukad hanteras det som händelsestyrd tid.

Övrigt förekommande är klagomålsärenden som oftast gäller störningar från pågående miljöfarliga verksamheter, yttranden, miljöanktionsavgifter, akuta händelser och olyckor som till exempel dieselutsläpp.

I det händelsestyrda arbetet förekommer också rådgivning och information.

Händelsestyrd tillsyn				
<i>Arbetsuppgift Ärende</i>	<i>Antal ärenden 2023</i>		<i>Tid per ärende</i>	<i>Behov timmar 2023</i>
Anmälningar och ansökningar	60		6	360
Uppföljande tillsyn	10		4	40
Klagomål	10		6	60
Remisser, yttranden	10		8	80
Enkäter från andra myndigheter	14		4	56
Miljösanktionsavgifter	15		5	75
Anmälan misstanke om brott	6		5	30
Akuta händelser/beredskap	10		12	120
Rådgivning och övrigt				400
Summa händelsestyrd tillsyn	135			1 221

3.5.16 Övriga aktiviteter

- Inför vintern ha kommunikation med väghållare om snöupplag
- Genomföra två informationsinsatser
- Genomföra återkommande möten med miljögruppen en gång per månad.
- Genomföra en informationsträff med LRF (Lantbrukarnas Riksförbund) eller motsvarande.
- Genomföra återkommande möten med lantbruksgruppen två gånger per år.
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom respektive område

3.5.17 Plan 2024-2026

Genomföra ordinarie tillsyn enligt plan och fastställt tillsynsintervall.

3.6 Naturvård

3.6.1 Nationella miljömål

- Levande sjöar och vattendrag
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Rikt växt- och djurliv

Miljöbalken och naturvården

Bestämmelserna i miljöbalken är till för att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. Miljöbalken skall bland annat tillämpas så att:

- värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas
- den biologiska mångfalden bevaras
- mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas, och återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås

3.6.2 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt miljöbalken med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter.

3.6.3 Planerad tillsyn 2024

I Kungsörs kommun finns ett naturreservat "Klämsbo" där miljö- och hälsoskyddsensheten har tillsynsansvar. För övriga naturreservat ansvarar Länsstyrelsen för tillsynen.

Under 2024 planeras uppföljande tillsyn på fem av strandskyddsdispenserna som förbundet tidigare beslutat om för att se så att åtgärderna följer det beslut som har meddelats.

Planerad tillsyn naturvård	Antal tillsynstimmar		36	20	29	8	24
Naturreservat	3				9		
Strandskyddsdispenser	92	36		20	20	8	24
Antal tillsynsobjekt	24	9		5	6	2	6
Naturreservat	1				1		
Strandskyddsdispenser	23	9		5	5	2	6

3.6.4 Planerade projekt 2024

Under 2024 finns inga planerade projekt inom naturvård.

3.6.5 Händelsestyrd tillsyn/prövning 2024

Det händelsestyrda arbetet omfattar ansökningar om strandskyddsdispens, nedskräpningsärenden samt yttranden till Länsstyrelsen i anmälningsärenden som gäller vattenverksamhet och åtgärder som väsentlig ändrar naturmiljön som exempelvis ledningsdragning.

Tillsynen över stängselgenombrott genomförs som händelsestyrd tillsyn och kan bli aktuellt då någon satt upp stängsel eller hinder vid fri passage där allmänheten har tillträde.

Händelsestyrd tillsyn				
Arbetsuppgift Ärende	2024		Tid per ärende	2024
Anmälningar och ansökningar	20		5	100
Uppföljande tillsyn	5		5	25
Klagomål, nedskräpningsärenden	20		6	120
Remisser, yttranden	20		8	160
Enkäter från andra myndigheter	2		4	8
Anmälan misstanke om brott	2		5	10
Akuta händelser/beredskap				0
Rådgivning och övrigt				80
Stängselgenombrott				
Summa händelsestyrd tillsyn	69			503

3.6.6 Övriga aktiviteter 2024

- Genomföra en årlig samverkansträff med naturvårdsansvariga i Arboga och Kungsörs kommun.
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom området

3.7 Fysisk planering

3.7.1 Händelsestyrd tillsyn

Förbundet deltar i kommunernas arbete med fysisk planering vid framtagandet av översiktsplaner och detaljplaner. Arbetet innebär granskning av de utredningar och underlag som tas fram i dessa planer utifrån miljöbalkens mål att skapa en långsiktig och hållbar livsmiljö. Förbundets sakkunskaper efterfrågas främst inom områdena buller, förorenade områden, miljöskydd, hälsoskydd och naturvård. Övrigt förekommande inom området är granskning av bygglov.

Händelsestyrd tillsyn			
Arbetsuppgift Ärende	Antal ärenden 2024	Tid per ärende	2024
Deltagande i fysisk planering "kommungrupp", övrigt deltagande i fysisk planering, naturvårdsprogram och ÖP	8		80
Granskning av planärenden	10	4	40
Granskning av bygglov	30	1	30
Summa			150

4 Register över tillsynsobjekt och Nationell strategi

- 4.1 Tobak, OTC (receptfria läkemedel), folköl**
- 4.2 Hälsoskydd**
- 4.3 Avlopp**
- 4.4 Miljöfarliga verksamheter**
- 4.5 Lantbruk**
- 4.6 Köldmedia**
- 4.7 Förorenade områden**
- 4.8 Naturvård**
- 4.9 Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken**